

ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
ธัญญะวีร์ ประจักษ์
ธัญญะวีร์ ประจักษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
เมษายน 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

658.022

๐๔๕๙๓

๑.3

ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

บทคัดย่อ

ของ

ธัญญะวีร์ ปรงประทีน

25 ก.ค. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
เมษายน 2549

h 289 650

ธัญญะวีร์ ประพาทิน. (2549). ทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์สิฏฐากร ชุทรัพย์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการและด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ เพื่อเปรียบเทียบทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประเภท วิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ และประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 289 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สามารถนำมาสรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษามีทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า นักศึกษามีทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี

2. นักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้น และผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีทักษะต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

Tunyawee Prungpratin. (2006). *Attitude Towards Selecting Occupations for Small and Medium Enterprises of Higher Vocational Diploma Students at Phetchaburi Vocational College*. Master Project, M.Ed. (Business Education). Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Mr.Sittakorn Choosup.

The purpose of this research were to study and compare the attitude towards selection occupation for Small and Medium Enterprises of Higher Vocational Diploma students at Phetchaburi Vocational College. The study of 4 factors were one self family, quality to make a living have self employment and knowleage basic important of business according to gender class, academic achievement, parent's occupation and parent's income.

The sample groups comprised of 289 students at class 1 and 2 of Phetchaburi Vocational college. Datas were gathered by using questionnaires, and the statistical instruments used in analyzing data were persentage, mean, standard deviation, t-distribution and one-way analysis of Variance

The findings of research were as follows.

1. The Attitude of students for selecting occupation for Small and Medium Enterprises in overall and eaeh aspect were good level.

2. The student with different gender, class and parent's occupation had overall attitude towards selecting occupation with no significantly statistical difference.

3. The student with different academic achievement had overall attitude towards selecting occupation with no significantly difference but for knowledge basic important of business it was significantly different at the level of .05 others were not significantly statistical difference.

4. The student with different parent's income had overall attitude towards selecting occupation with no significantly statistical difference but for guality to make a living have self employment and knowledge basic important of business it was significantly statistical different at the level of .05 others were not significantly statistical difference.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง ทักษะชีวิตที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
ของ รัชฎะวีร์ ประทุมประทีน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

S. Chorsup

(อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

S. Chorsup

(อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

S. Chorsup

(อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์)

ประธาน

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กนก วัฒน

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ ๑๑ เดือน เมษายน พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ จนสารนิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง กรุณาเป็นประธานและกรรมการสอบเปล่า

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้รับความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการชลิต เฟื่องเรือง ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี คุณอรุณรุ่ง แจ่มจำ เจ้าพนักงานทะเบียน ขอขอบคุณนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ และประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบระลึกถึงพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และญาติพี่น้องที่ได้อนุบาล เกื้อหนุน ส่งเสริมให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาตลอดมา

ธัญญะวีร์ ปรงประทีน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	10
การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี	12
วิสัยทัศน์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	12
พันธกิจของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	12
หลักการ	12
จุดมุ่งหมาย	13
หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช	13
โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546	16
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ	16
ประเภทวิชาคหกรรม	17
ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	17
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	17
ความหมาย	17
เกณฑ์การกำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	18
บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	19
แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ	23
ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ	23
ประเภทของอาชีพอิสระ	23
คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ	24
ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ	27
ความหมายของทัศนคติ	28
ความสำคัญของทัศนคติ	31
คุณลักษณะของทัศนคติ	31
องค์ประกอบของทัศนคติ	34
อิทธิพลและประโยชน์ของทัศนคติ	34
ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	36
ทฤษฎีเครื่องหล่อใจ	36
การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ	37
การวัดทัศนคติ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
งานวิจัยภายในประเทศ	40
งานวิจัยต่างประเทศ	43
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	47
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	76
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	76
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	76
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	79
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	80
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	87
ข้อเสนอแนะที่ได้จากวิจัย.....	87
ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยในครั้งต่อไป	88
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก.	97
ภาคผนวก ข.	100
ภาคผนวก ค.	104
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	19
2 แสดงจำนวนประชากร	48
3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	57
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบ อาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา โดยรวมและรายด้าน	59
6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ นักศึกษาด้านตนเอง	60
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ นักศึกษาด้านครอบครัว	61
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ นักศึกษาด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	62
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ นักศึกษาด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ	64
10 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	65
11 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้น ปีโดยรวมและรายด้าน	66
12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ นักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมและรายด้าน	67

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมและรายด้าน	68
14	ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านความรู้พื้นฐาน ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน	69
15	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ นักศึกษา จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	70
16	ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	71
17	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่มีต่อการเลือก ประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ นักศึกษา จำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน	72
18	ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามรายได้ของ ผู้ปกครองโดยรวมและรายด้าน	73
19	ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง	74
20	ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านความรู้พื้นฐานที่ จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง	75

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันกำลังอยู่ในระยะฟื้นตัวหลังจากประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2541 และความหวังของการฟื้นตัวและตั้งมั่นอย่างยั่งยืนอยู่ที่ธุรกิจที่เรียกว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเต็มที่ทั้งเงินทุนและข้อมูลในการดำเนินธุรกิจ การปล่อยกู้ของสถาบันการเงิน โดยหน่วยงานสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน (สุมาลี ประทุมพันธ์. 2545: 3)

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 (2544 : 25 – 33) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในหัวข้อยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้คนมีงานทำ โดยมุ่งสร้างผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวและผู้ประกอบการขนาดเล็ก กระจายโอกาสการมีงานทำในทุก ๆ พื้นที่ทั่วประเทศ ขยายการจ้างงานนอกภาคเกษตร และส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในต่างประเทศ เพื่อขยายตลาดแรงงานใหม่ ๆ ให้แก่แรงงานไทย นอกจากนี้ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ให้เป็นฐานรากที่เข้มแข็งในการสร้างรายได้ของประเทศ ตลอดจนเน้นความเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและบริการอย่างเป็นระบบครบวงจร

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละบุคคลนั้น บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาจากลักษณะของอาชีพประกอบกับการพิจารณาตน รวมถึงความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา ทุนทรัพย์ ที่จะใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ นอกจากนี้บุคคลแวดล้อมครอบครัว กับที่อยู่ ค่านิยมของชุมชน ตลอดจนการปรับตัวของบุคคลยังมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลด้วย (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66 – 67 ; อ้างอิงจาก Williamson. 1937)

เมอร์โดช (Murdoch. 1964 : 2531) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัยส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเองและประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือทัศนคติต่ออาชีพต่าง ๆ มีความสำคัญยิ่งในการประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ทัศนคติที่ดีย่อมส่งผลต่อการประกอบ

อาชีพการมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพธุรกิจย่อมเป็นแรงจูงใจในการประกอบอาชีพธุรกิจอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

แนวโน้มในการพัฒนาอาชีพธุรกิจส่วนตัว และการตอบสนองนโยบายการบริหารของกรมอาชีวศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตร 3 ปี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานการบัญชี สาขางานการขาย สาขางานการเลขานุการ และสาขางานการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาศิลปกรรม สาขาวิชาศิลปกรรม สาขางานวิจิตรศิลป์ สาขางานออกแบบ สาขางานเทคโนโลยีการถ่ายภาพและวีดิทัศน์ และสาขางานคอมพิวเตอร์กราฟฟิค ประเภทวิชา คหกรรม สาขาวิชาคหกรรม สาขางานผ้าและเครื่องแต่งกาย สาขางานอาหารและโภชนาการ และสาขางานคหกรรมการผลิต ประเภทวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สาขางานการโรงแรม สาขางานการท่องเที่ยว และสาขางานการโรงแรม (ทวิภาคี) และเปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตร 2 ปี ได้แก่ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชา คหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยี อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงาน คหกรรมศาสตร์ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี) ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 17 – 24 ปี และจากทฤษฎีการเลือกอาชีพของซูเปอร์ (สุวรรณ จงประเสริฐพร. 2540 : 3 ; อ้างอิงจาก Super. 1973) กล่าวว่า บุคคลในช่วงอายุดังกล่าวจะมีการเลือกอาชีพอย่างจริงจังมากขึ้น โดยมีการคาดคะเนหรือมีการวางแผนล่วงหน้าที่จะเลือกประกอบอาชีพที่ตนถนัด และสนใจตลอดจนมีการกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้น ๆ

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของอาชีวศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมด้านส่งเสริมอาชีพในหลักสูตร ให้สามารถตอบสนองความต้องการในทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษาในด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการและด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับผู้บริหาร ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนครูแนะแนว เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและสอดคล้องกับแนวนโยบายในการพัฒนาของกรมอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี ได้แก่ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ปกติ) (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์ ประเภทวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี) จำนวน 571 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ปกติ) (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์ ประเภทวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผู้วิจัยใช้วิธีคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความผิดพลาด 5% (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 297 ; อ้างอิงจาก Yamane. 1967 : 886 – 887) ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 235 คน ผู้วิจัยขอกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เป็น 289 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ มีดังนี้

- 3.1.1 เพศ
- 3.1.2 ระดับชั้นปี
- 3.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.1.4 อาชีพของผู้ปกครอง
- 3.1.5 รายได้ของผู้ปกครอง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจประกอบการอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนก 4 ด้านดังนี้

- 3.2.1 ด้านตนเอง
- 3.2.2 ด้านครอบครัว
- 3.2.3 ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ
- 3.2.4 ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบการอาชีพนั้นเป็นเจ้าของธุรกิจมีอิสระในการบริหารงาน ไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ไม่มีเงินเดือนหรือรายได้ที่แน่นอนตายตัว ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้าขาย ผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการ เพื่อหวังผลกำไรจากการขายสินค้า โดยขนาดของธุรกิจ ดูได้จากจำนวนการจ้างงาน มูลค่าสินค้าถาวรหรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง ประเภทของธุรกิจ แบ่งเป็น 3 ประเภท

1.1 ธุรกิจการผลิตสินค้า หมายถึง กิจกรรมการค้าที่เปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปด้วยกระบวนการผลิต

1.2 ธุรกิจการค้า หมายถึง กิจกรรมการค้าขายสินค้าและ/หรือบริการของพ่อค้าคนกลางที่ทำหน้าที่รับสินค้าจากผู้ผลิต เพื่อนำมาจำหน่ายหรือขายบริการต่อไปอีกทอดหนึ่ง แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1.2.1 ธุรกิจค้าส่ง หมายถึง กิจกรรมการค้าที่มีคนกลางดำเนินการ โดยขายสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิดต่อให้ผู้ซื้ออื่นๆ ผู้ใช้ในอุตสาหกรรม หรือการค้าพาณิชย์กรรมเป็นจำนวนครั้งละมาก ๆ แต่ไม่ได้ขายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

1.2.2 ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง กิจกรรมการค้าซึ่งขายสินค้าหรือบริการนานาชนิดแก่ผู้บริโภค และอาจเป็นคนกลางระหว่างผู้ค้าส่ง หรือผู้ผลิตกับผู้บริโภค

1.3 ธุรกิจบริการ หมายถึง การให้บริการเชิงธุรกิจแก่ผู้บริโภค เช่น บริการรักษาความสะอาด บริการรักษาความปลอดภัย และบริการการท่องเที่ยว

2. วิสาหกิจขนาดกลาง คือ ธุรกิจขนาดกลางซึ่งเจ้าของเป็นผู้บริหารเองและป็นงานอิสระในกิจการอุตสาหกรรมการผลิต และกิจการบริการมีสินทรัพย์ถาวร 51 – 200 ล้านบาท การจ้างงาน 51 – 200 คน กิจการค้าส่งมีสินทรัพย์ถาวร 31 – 60 ล้านบาท การจ้างงาน 51 – 100 คน กิจการค้าปลีก มีสินทรัพย์ถาวร 16 – 30 ล้านบาท การจ้างงาน 31 – 60 คน

3. วิสาหกิจขนาดย่อม คือ ธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งเจ้าของเป็นผู้บริหารเองและป็นงานอิสระ ในกิจการอุตสาหกรรมการผลิต และกิจการบริการมีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 30 ล้านบาท การจ้างงานไม่เกิน 50 คน กิจการค้าปลีกมีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 15 ล้านบาท การจ้างงานไม่เกิน 30 คน

4. ผู้ประกอบการ คือ ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารระดับสูงในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5. ทักษะการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมหรือมีแนวโน้มที่จะตอบสนอง ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุน หรือคัดค้านหรือไม่ปฏิกิริยา ใน 4 ด้าน ดังนี้

5.1 ทักษะด้านตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่พอใจหรือไม่พอใจในเรื่องเกี่ยวกับความทันสมัย ความภูมิใจ การมีคุณค่า ความก้าวหน้า มีเกียรติท้าทายความสามารถ ความมั่นคง ความเครียด การไม่มีอิสระ อันเกิดจากการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจนั้น ๆ

5.2 ทักษะด้านครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่พอใจหรือไม่พอใจในเรื่องเกี่ยวกับ ความทันสมัย ความภาคภูมิใจ ความกลมเกลียว ความมีเกียรติ ความเครียด อันเกิดจากการเลือกประกอบธุรกิจนั้น ๆ

5.3 ทักษะด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งต้องพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ เช่น ความกล้าเสี่ยง ความมานะพยายาม ความคิดริเริ่ม ความเชื่อมั่นในตัวเอง ความซื่อสัตย์ ความสามารถโน้มน้าวผู้อื่น ความขยัน ความอดทน ประหยัด มนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้น มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มองเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก มีความสามารถในการบริหารยืดหยุ่นต่อผู้ทำงานหนัก ไม่เชื่อในโชคกลาง ซึ่งจะมีผลเอื้อต่อการประกอบอาชีพธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ

5.4 ทักษะด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ดังนี้

5.4.1 ความรู้ด้านการผลิต หมายถึง มีความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ

5.4.2 ความรู้ด้านการตลาด หมายถึง มีความรู้ความชำนาญในกระบวนการจำหน่ายผลผลิตหรือการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

5.5.3 ความรู้ด้านการจัดการ หมายถึง มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดระบบงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประสานการควบคุมและประเมินผล เพื่อกิจการประสบความสำเร็จทั้งในด้านผลกำไร ด้านชื่อเสียงและความไว้วางใจจากลูกค้า ความรู้ด้านอื่น ๆ หมายถึง มีความสามารถในการโฆษณา การบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร และการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

6. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2

7. ระดับชั้นปี หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ทั้งภาคปกติและทวิภาคี ในปีการศึกษา 2548 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ปกติ) (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์ และประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี)

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษา ซึ่งวัดจากคะแนน

8.1 เฉลี่ยสะสมทุกรายวิชา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

8.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่เกิน 2.00 หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

8.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01 – 3.00 หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

8.4 คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01 – 4.00 หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

9. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง การงานของบิดา มารดา หรือผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูนักศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ถ้าบิดามารดาเป็นผู้อุปการะให้ถือเอาอาชีพของบิดา ในกรณีที่ไม่มีบิดาหรือบิดาไม่มีอาชีพให้ถือเอาอาชีพของมารดาและถ้านักศึกษาไม่ได้รับการอุปการะจากบิดามารดาให้ถือเอาอาชีพของผู้ปกครองที่รับอุปการะเลี้ยงดูนักศึกษาอยู่ในปัจจุบัน จำแนกออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

9.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดของหน่วยงานรัฐบาล ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เช่น ไฟฟ้า ประปา การไปรษณีย์โทรเลข เป็นต้น

9.2 พนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ที่รับจ้างเป็นรายวัน รายเดือน

9.3 เกษตรกรรม หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร

9.4 อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว หมายถึง อาชีพที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้างโดยบุคคลนี้เป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิตการจำหน่าย หรือการให้บริการเพื่อมุ่งหวังกำไร

10. รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ของบิดาและมารดา รวมกันต่อเดือนหรือ

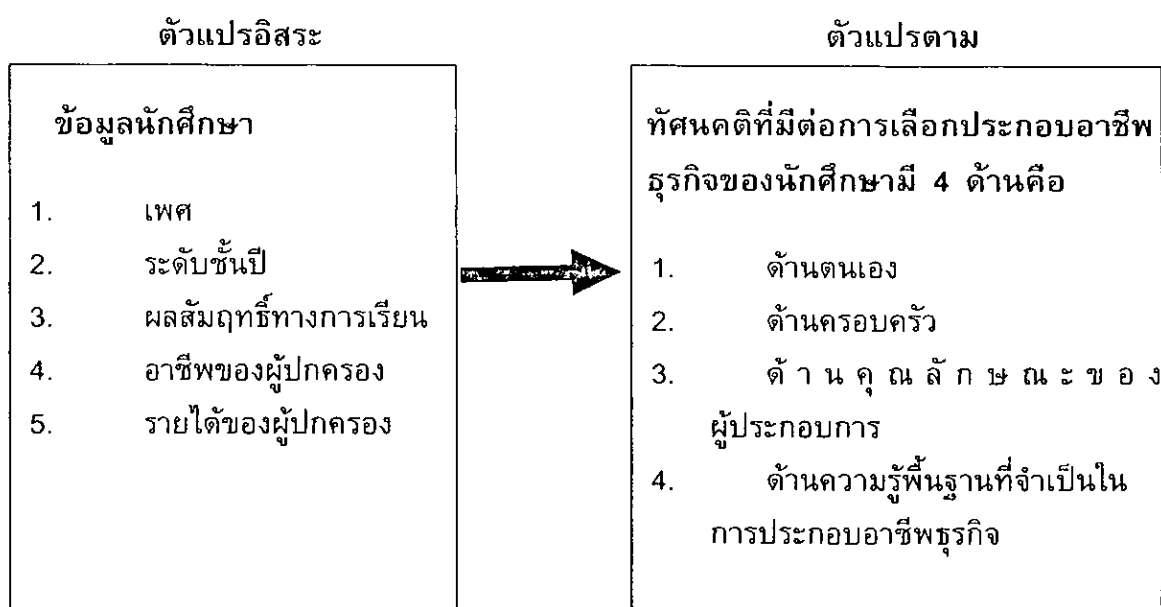
10.1 รายได้ของผู้อุปการะ จำแนกเป็น

10.2 รายได้น้อย คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท

10.3 รายได้ปานกลาง คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท

10.4 รายได้มาก คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 บาทขึ้นไป

กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่เรียนระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคิดที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งสาระสำคัญออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
2. การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
3. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546
4. โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546
5. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 - 5.1 ความหมาย
 - 5.2 เกณฑ์การกำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 - 5.3 บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
 - 5.4 แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ
 - 6.1 ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ
 - 6.2 ประเภทของอาชีพอิสระ
 - 6.3 คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
 - 6.4 ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
7. ความหมายของทัศนคติ
 - 7.1 ความสำคัญของทัศนคติ
 - 7.2 คุณลักษณะของทัศนคติ
 - 7.3 องค์ประกอบของทัศนคติ
 - 7.4 อิทธิพลและประโยชน์ของทัศนคติ
 - 7.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
 - 7.6 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
 - 7.7 การวัดทัศนคติ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติความเป็นมาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

เดิมเป็นโรงเรียนการเรือนและฝึกหัดครูประกาศนียบัตร ตั้งอยู่ ณ พระราชวังรามราช นิเวศน์ (วังบ้านปืน) เมื่อ พ.ศ. 2477 และย้ายมาอยู่ ณ ที่ดินซึ่งเป็นที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตัวอาคารเรียนเป็นตึก 2 ชั้น สร้างโดยรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดเกล้าพระราชทานทรัพย์ร่วมกับข้าราชการและนักเรียน โรงเรียนมหาดเล็กหลวง โดยสร้างตึกอู่พงษ์ไว้เป็นพระอนุสรณ์เมื่อ พ.ศ. 2482

พ.ศ. 2484 เจ้าจอมมารดาเลื่อน ในรัชกาลที่ 5 ได้สร้างเรือนพยาบาล

พ.ศ. 2490 กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่างสตรีเพชรบุรี

พ.ศ. 2523 กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

จนถึงปัจจุบัน ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีเนื้อที่ 26 ไร่ 74.89 ตารางวา บัดนี้ (พ.ศ. 2548) มีอายุครบ 71 ปี แห่งการก่อตั้งและใช้ชื่อ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

นามวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

นามย่อ อ.พ.

ปรัชญา เรียนดี ฝีมือเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม สัมพันธ์ชุมชน

บุคคลานุสรณ์ พระองค์เจ้าอู่พงษ์รัชสมโภช

สีประจำวิทยาลัย เขียว – ขาว

ที่ตั้ง 300 ถนนราชวิถี ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง

จังหวัดเพชรบุรี รหัส 76000 โทรศัพท์ 0 – 3242 – 5557

และ 0 – 3242 – 7021 โทรสาร 0 – 3242 – 5557

เนื้อที่ 26 ไร่ 74.89 ตารางวา

ผู้บริหารสถานศึกษา นายชลิต เฟื่องเรือง

ความภูมิใจที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีได้รับ

พ.ศ. 2531 ได้รับรางวัลเสมาทอง นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชี ระดับ ปวส. และปวท. มีงานทำ 100%

พ.ศ. 2532 ได้รับเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นภาคกลาง และได้รับการเลือกเป็นสถานศึกษาเร่งรัดพัฒนาดีเด่นภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา

พ.ศ. 2533 ได้รับรางวัลเสมาทองระดับชาติ เป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนสนองนโยบาย เป้าหมาย 10 ประการของกรมอาชีวศึกษา คือ เป้าหมายที่ 1 สนองความต้องการของตลาดแรงงาน

เป้าหมายที่ 7 เร่งคุณภาพนักเรียน นักศึกษา

เป้าหมายที่ 8 พัฒนาครู อาจารย์

- พ.ศ. 2534 ได้รับรางวัลเสมาทองระดับชาติเป้าหมายที่ 7 เร่งคุณภาพ
นักเรียน นักศึกษา
- พ.ศ. 2539 ได้รับรางวัลสถานศึกษา รางวัลพระราชทาน ระดับอุดมศึกษา
เขตการศึกษา 5
- พ.ศ. 2540 ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นระดับชาติ กรมอาชีวศึกษา
ประเภทคหกรรม ผลิตกรรมการและศิลปกรรม
- พ.ศ. 2540 – 2547 ผ่านการประเมินระดับทอง โครงการสถานที่ทำงานน่าอยู่
ทำงาน จากกระทรวงสาธารณสุข
- พ.ศ. 2543 ได้รับรางวัลชนะเลิศ เปตองประเภททีม รุ่น อายุ 18 ปี หญิง
จากการแข่งขันกีฬานักเรียนจังหวัดเพชรบุรี
- พ.ศ. 2544 ได้รับรางวัลชนะเลิศ เทเบิลเทนนิสประเภททีม รุ่น อายุ 18 ปี
จากการแข่งขันกีฬานักเรียนจังหวัดเพชรบุรี
ได้รับรางวัลชนะเลิศคะแนนรวมกรีฑา รุ่น อายุ 18 ปี หญิง
จากการแข่งขันกีฬานักเรียนจังหวัดเพชรบุรี
- พ.ศ. 2545 ผ่านการประเมินโครงการยกย่องสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จใน
การพัฒนาจิตพิสัย ระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 5
ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่า
ปริญญาตรี จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา (สมศ.) องค์การมหาชน)
- พ.ศ. 2546 ผ่านการประเมินสถานศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนมารยาทไทย
ดีเด่น เขตการศึกษา 5
ได้รับประกาศเกียรติคุณชั้นที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือจัดหาผู้บริจาค
โลหิตเป็นหมู่คณะ จากสภากาชาดไทย
ผ่านการเข้าร่วมโครงการสานสายใยครูและศิษย์ ระดับเขตพื้นที่
การศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
- พ.ศ. 2547 ได้รับโล่รางวัลกลุ่มลูกเสือวิสามัญหญิงดีเด่น งานชุมนุมลูกเสือ
เนตรนารีวิสามัญ ครั้งที่ 13 ณ จังหวัดขอนแก่น
จากสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดพวงมาลา วันปิยะมหาราช
สมาคมศิษย์เก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจังหวัดเพชรบุรี
ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดเทียนพรรษา จากเทศบาลเมือง
เพชรบุรี
ได้รับรางวัลชนะเลิศการจัดดอกไม้แบบตกแต่งในงานธรรมา
พฤษชาติ ณ สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม

การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี

วิสัยทัศน์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มุ่งมั่นจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยความร่วมมือของชุมชนและท้องถิ่น ยึดถือผู้เรียนเป็นหัวใจ บรรยายภาคสดใส ร่วมเย็น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน พัฒนาตนเอง มีทักษะในการทำงาน มีจริยธรรม คุณธรรม สุขกายสบายใจ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

1. มุ่งมั่นในการจัดการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนองต่อความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับการจัดหลักสูตร เพื่อให้เกิดความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ และได้รับการยอมรับจากสังคมทั่วไป

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษามีวินัย มีความรับผิดชอบซื่อสัตย์สุจริต มีกิริยาจาสุภาพเรียบร้อย ปราศจากสารเสพติด และปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

3. จัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อฝึกทักษะ ฝีมือ ความคิดสร้างสรรค์ สามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง

4. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนให้เกิดความเหมาะสม และสามารถอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน นักศึกษาได้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ สามารถถ่ายโอนผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ

3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา จัดวิธีเรียนวิธีสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงตามความต้องการสอดคล้องกับสภาพชุมชน และท้องถิ่นนั้น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ สำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทนต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้าน วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพระดับผู้ชำนาญการเฉพาะทาง สามารถนำไปประกอบ อาชีพและพัฒนางานอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในงานอาชีพ รักงาน รัก หน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี
4. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง พัฒนา งาน
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรมจริยธรรม ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัยมีสุขภาพกายใจสมบูรณ์แข็งแรง
6. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
7. เพื่อให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

การเรียนการสอน

1. การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิชาเรียน ที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิชาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถถ่ายโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้
2. การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง โดยสามารถนำรายวิชาไปจัดฝึกใน สถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

เวลาเรียน

1. ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาจเปิดสอน ภาคเรียนฤดูร้อนได้แก่ตามที่เห็นสมควร ประมาณ 5 สัปดาห์
2. การเรียนในชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน คาบละ 60 นาที (1 ชั่วโมง)

3. เวลาเรียนตามปกติ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าในประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนด 2 ปี สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพต่างประเภท/สาขาวิชาที่กำหนด ประมาณ 3 ปี

หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 85 หน่วยกิต และไม่เกิน 100 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ ดังนี้

1. รายวิชาภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
2. รายวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้บูรณาการการเรียนการสอน กำหนด 2 – 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 40 – 60 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
3. รายวิชาที่นำไปฝึกงานในสถานประกอบการ กำหนดเวลาในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
4. การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต
5. การทำโครงการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชาฝึกงาน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

1. หมวดวิชาสามัญ
 - 1.1 วิชาสามัญทั่วไป เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
 - 1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสัมพันธ์กับวิชาชีพ
2. หมวดวิชาชีพ แบ่งเป็น
 - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน เป็นกลุ่มวิชาชีพสัมพันธ์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในประเภทวิชานั้น ๆ
 - 2.2 วิชาชีพสาขาวิชา เป็นกลุ่มวิชาชีพหลักในสาขาวิชานั้น ๆ
 - 2.3 วิชาชีพสาขางาน เป็นกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเฉพาะด้านในงานอาชีพตามความถนัดและความสนใจ
 - 2.4 โครงการงาน
3. หมวดวิชาเลือกเสรี
4. ฝึกงาน
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตรให้เป็นไปตามกำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา ส่วนรายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือจัดตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องกำหนดรหัสวิชาจำนวนคาบเรียนและจำนวนหน่วยกิต ตามระเบียบที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

โครงการ

1. สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการในภาคเรียนที่ 4 ไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง
2. การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

ฝึกงาน

1. ให้สถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการ อย่างน้อย 1 ภาคเรียน
2. การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

การเข้าเรียน

ผู้เข้าเรียนต้องมีพื้นฐานความรู้และคุณสมบัติ ดังนี้

1. พื้นฐานความรู้

สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

ผู้เข้าเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่างประเภทวิชาและสาขาวิชาที่กำหนดต้องเรียนวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพให้ครบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

การเรียนรายวิชาปรับพื้นฐานวิชาชีพ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในแต่ละสาขาวิชา

2. คุณสมบัติ

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 พ.ศ. 2546

การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 พ.ศ. 2546

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัยของตนเอง การสันตนาและการส่งเสริมการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในการทำประโยชน์ต่อชุมชนทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน ไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง

การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1. ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี มาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
2. ได้กำหนดหน่วยกิตครบตามโครงสร้างของหลักสูตรประเภทวิชาและสาขาวิชา
3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
4. เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรและผ่านการประเมินตามที่กำหนด
5. ประเมินผ่านมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชา

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

1. ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และยกเลิกประเภทวิชาและสาขาวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546
2. ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงสาขาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546
3. ให้สถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจพัฒนา เพิ่มเติมรายวิชา ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โดยต้องรายงานให้ต้นสังกัดทราบ

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ มีสาขาวิชา ดังนี้

1. สาขาวิชาการบัญชี
2. สาขาวิชาการตลาด
3. สาขาวิชาการเลขานุการ
4. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
5. สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก

ประเภทวิชาคหกรรม

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาคหกรรม มีสาขาวิชา ดังนี้

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม
2. สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
3. สาขาวิชาการบริหารงานคหกรรมศาสตร์

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีสาขาวิชา ดังนี้

1. สาขาวิชาการโรงแรมและบริการ

โครงสร้าง

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 85 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	21	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป			(13 หน่วยกิต)
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	(ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต)		
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	58	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า		(15 หน่วยกิต)
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า		(24 หน่วยกิต)
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า		(15 หน่วยกิต)
2.4 โครงการงาน	(4 หน่วยกิต)		
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 120 ชั่วโมง)		
รวมไม่น้อยกว่า		85	หน่วยกิต

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความหมาย

“วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 หมายถึง กิจกรรมผลิตสินค้า กิจกรรมให้บริการ และ

กิจการค้าส่งและค้าปลีก หรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศ (คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2545 : 6 – 8)

กิจการผลิตสินค้าหมายความครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือ การเปลี่ยนรูปวัตถุให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงถึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือทั้งนี้กิจการผลิตสินค้าในที่นี้รวมถึงการแปรรูปผลผลิตการเกษตรอย่างงานที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

กิจการบริการหมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

กิจการค้าส่งและค้าปลีก หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่งหมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรมสถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพและรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไป เพื่อการบริโภค หรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

เกณฑ์การกำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เกณฑ์การกำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นตามประกาศกฎกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545 ซึ่งลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2545 โดยใช้การจ้างงานและสินทรัพย์ถาวรเป็นตัวกำหนดเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

ตาราง 1 เกณฑ์กำหนดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเภทของกิจการ	ขนาดย่อม		ขนาดกลาง	
	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	การจ้างงาน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	การจ้างงาน (คน)
กิจการอุตสาหกรรมการผลิต	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51 – 200	51 – 200
กิจการบริการ	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51 – 200	51 – 200
กิจการค้าส่ง	ไม่เกิน 30	ไม่เกิน 50	31 – 60	51 – 100
กิจการค้าปลีก	ไม่เกิน 15	ไม่เกิน 30	16 – 30	61 – 60

ที่มา : เริ่มธุรกิจ SMEs อย่างมั่นใจ : กฎหมายธุรกิจ. 2545 : 8

จำนวนการจ้างงานให้พิจารณาจากหลักฐาน จำนวนการจ้างงานที่ได้จัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด

มูลค่าจากสินทรัพย์ถาวร ให้พิจารณาจาก

1. มูลค่าจากสินทรัพย์ถาวรสุทธิ ซึ่งไม่รวมที่ดิน ตามที่ปรากฏในงบการเงินล่าสุดของกิจการที่จัดทำขึ้น โดยผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรืองบการเงินล่าสุดของกิจการที่ได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็น โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

2. มูลค่าจากสินทรัพย์ถาวรสุทธิ ซึ่งไม่รวมที่ดิน ตามที่ได้รับการประเมินจากสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ปรึกษาทางการเงินที่น่าเชื่อถือ

ในกรณีที่จำนวนการจ้างงานของกิจการใดเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลาง หรือจำนวนการจ้างงานเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางแต่มูลค่าสินทรัพย์ถาวรเข้าลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้ถือจำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าทรัพย์สินถาวรที่น้อยกว่าเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

ในกรณีที่มูลค่าสินทรัพย์สุทธิตาม ข้อ 1 และ ข้อ 2 ต่างกัน ให้ถือว่าจำนวนที่น้อยกว่าเป็นมูลค่าสินทรัพย์ถาวร

บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ด้วยจำนวนที่มากมายหลากหลายประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงมีบทบาทอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยในหลาย ๆ ด้าน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2544 : 2 – 4) ได้แก่

1. เป็นวิสาหกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทยในแง่การจ้างงาน
2. เป็นจุดกำเนิดของผู้ที่สนใจลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ เนื่องจากกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใช้เงินทุนไม่สูงและมีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
3. เป็นแหล่งหรือโรงเรียนฝึกอาชีพของบรรดาโรงงานประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถฝึกฝนเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง
4. ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่ หรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในรูปปรับช่วงการผลิตหรือเป็นแหล่งรับซื้อวัตถุดิบจากภาคการเกษตร เป็นต้น
5. เป็นส่วนสำคัญของระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งภาคการผลิต การค้าส่งและค้าปลีก และภาคบริการ
6. เป็นวิสาหกิจที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพราะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ภาคการผลิตที่จะผลิตสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Goods) ป้อนโรงงานดังกล่าว
7. เป็นวิสาหกิจที่เพิ่มมูลค่าให้วัตถุดิบในประเทศ เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรในประเทศเป็นหลัก
8. มีส่วนสร้างรายได้ให้ประเทศโดยเฉพาะจากภาคการผลิตเพื่อการส่งออก
9. ป้องกันการผูกขาดในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ช่วยให้เกิดการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ และการแข่งขันที่เป็นธรรมซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยนั้น อยู่ที่เป็นกิจการที่สร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของการสร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างรายได้ในบทบาทที่หลากหลายเป็นได้ทั้งผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้า และผู้ให้บริการ นับเป็นผู้ประกอบการที่ทำหน้าที่ทั้งในด้านสร้างสรรค์และอำนวยความสะดวกต่อธุรกรรมทางเศรษฐกิจ

แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดทำ “แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานปฏิบัติ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน ได้ดำเนินงานตามที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาให้เอสเอ็มอีของไทยมีความแข็งแกร่งส่งผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาไว้ดังนี้ (กระทรวงอุตสาหกรรม. 2542 : 11)

1. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของคนไทย มีโอกาสประสบความสำเร็จโดยการพึ่งพาตนเองได้ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด

2. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับสากล

3. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีฐานะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มวิสาหกิจประเภทต่าง ๆ สร้างความสมดุลและยั่งยืนในโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม

แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 – 2547 ประกอบด้วยกลยุทธ์ 7 ประการ ดังนี้ (กระทรวงอุตสาหกรรม. 2542 :13 – 20)

กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีและการจัดการ

1.1 พัฒนาและประยุกต์ระบบวินิจัย และให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่สถานประกอบการ ให้เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและจัดความช่วยเหลือแก่เอสเอ็มอี

1.2 จัดระบบบริการที่ปรึกษาเฉพาะด้านเพื่อแก้ไขปัญหาและปรับปรุงกิจการ

1.3 สนับสนุนและส่งเสริมการปรับปรุงกิจการให้ทันสมัย และการใช้ระบบ ISO และ TQM ที่เหมาะสมกับธุรกิจไทย

1.4 สนับสนุนการยกระดับคุณภาพสินค้าของเอสเอ็มอีสู่มาตรฐานสากล

1.5 พัฒนาเครือข่ายและประสิทธิภาพของแหล่งบริการวิจัยและพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้ประกอบการและทรัพยากรบุคคลของเอสเอ็มอี

2.1 บ่มเพาะและสร้างผู้ประกอบการใหม่ และผู้ประกอบการเดิมให้พร้อมรับการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์

2.2 เพิ่มประสิทธิภาพ และความยืดหยุ่นของระบบบริการฝึกอบรมให้สนองต่อความต้องการของบุคลากรของเอสเอ็มอี

2.3 เพิ่มประสิทธิภาพของระบบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

2.4 ปรับปรุงการผลิตบุคลากรในสถาบันการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างและขยายโอกาสด้านการตลาดแก่เอสเอ็มอี

3.1 ปรับปรุงระบบการจัดซื้อของรัฐให้เอื้อต่อเอสเอ็มอี โดยเน้นการขยายโอกาสแก่วิสาหกิจขนาดย่อม

3.2 ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมรับช่วงการผลิตที่เชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.3 เพิ่มความเข้มแข็งของกิจกรรมส่งเสริมการส่งออก

3.4 ส่งเสริมธุรกิจการค้าชายแดน และการจัดตั้งบริษัทการค้าระหว่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มขีดความสามารถของสถาบันการเงิน และสร้างกลไกเสริมทางการเงินเพื่อการส่งเสริมเอสเอ็มอี

4.1 ขยายและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประกันสินเชื่อ

4.2 พัฒนาสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐให้เป็นสถาบันการเงินเพื่อเอสเอ็มอี

4.3 จัดให้มีกองทุนเพื่อการร่วมทุนกับเอสเอ็มอีที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

4.4 จัดให้มีกองทุนส่งเสริมเอสเอ็มอี เพื่อเป็นกลไกทางนโยบายในการส่งเสริมเอสเอ็มอี และเป็นแหล่งทุนสนับสนุนการรวมกลุ่มของเอสเอ็มอี

4.5 เพิ่มขีดความสามารถของแหล่งบริการปรึกษาแนะนำ ด้านการเงินแก่ เอสเอ็มอี

กลยุทธ์ที่ 5 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของธุรกิจ

5.1 เร่งพัฒนาและจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ SMEs

5.2 สร้างความเป็นธรรมและลดข้อเสียเปรียบของเอสเอ็มอี และพัฒนากลไกในการปรับปรุงนโยบาย กฎหมาย และการบริหารที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจ

5.3 ส่งเสริมเอสเอ็มอีให้พร้อมเข้าสู่สังคมข่าวสาร

5.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการกระจายสินค้า

5.5 ยกกระดับขีดความสามารถของหน่วยงาน ระดับท้องถิ่นในการบริหารแก่เอสเอ็มอี และการจัดทำแผนส่งเสริมเอสเอ็มอีในภูมิภาคให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจภาคต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่

5.6 ส่งเสริมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดย่อม

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชน

6.1 บ่มเพาะการจัดตั้งวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาในอนาคต

6.2 ส่งเสริมการใช้อำนาจความรู้และภูมิปัญญาเดิมของวิสาหกิจรายย่อย และวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

6.3 ยกกระดับขีดความสามารถด้านการจัดการเชิงธุรกิจ และส่งเสริมให้วิสาหกิจรายย่อย สามารถเข้าสู่ระบบที่เป็นทางการ

6.4 ผลักดันและยกระดับความร่วมมือในกลุ่มธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 7 สร้างความเชื่อมโยงและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจครบวงจร

7.1 ศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ ตามหลักการเกาะกลุ่มธุรกิจ เพื่อประสิทธิภาพโดยรวม

7.2 พัฒนาโครงการนำร่อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเชื่อมโยงวิสาหกิจครบวงจรในแต่ละภูมิภาค

7.3 ผลักดันและสนับสนุนการรวมกลุ่มและการสร้างธุรกิจสัมพันธ์

7.4 จัดมาตรการสนับสนุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิทธิประโยชน์ และเงินทุนเพื่อผลักดันให้เกิดการลงทุน และร่วมทุนดำเนินกิจการประเภทต่าง ๆ รองรับธุรกิจอย่างครบวงจร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ความหมายของคำว่า Self Employment เป็นการประกอบอาชีพอิสระหรือการประกอบอาชีพส่วนตัวไว้ดังนี้

เจลีเยว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (2529 : 8) ให้ความหมาย การประกอบอาชีพอิสระว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจตามความพึงพอใจของตนเอง โดยจะทำคนเดียวหรือร่วมกันทำในครอบครัว เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้ายขายสินค้า เป็นต้น

สุนทร โคตรบรรเทา (2525 : 7) กล่าวว่าอาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างขึ้นเอง ลงทุนดำเนินการเอง ไม่รับคำสั่งหรือไม่มีการออกคำสั่ง ตัดสินใจด้วยตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้กับลูกค้าเองมีการลงทุนเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

ยุพิน ประจวบเหมาะ (2531 : 8) ให้ความหมายว่าอาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพส่วนตัวทั้งในภาคเศรษฐกิจที่เป็นระบบ และภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นระบบ เจ้าของกิจการจะเป็นผู้ประกอบการเองทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรูปแบบของกำไร ไม่ใช่เงินเดือน

สุรเดช วิเศษสุรการ (2530 : 10) ได้ให้ความหมายการประกอบอาชีพส่วนตัวว่างานที่ได้รับจ้างไม่รับราชการ ไม่เป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเอง ซึ่งอาจเริ่มจากร้านแผงลอย หาบเร่ แล้วขยายมาเช่าห้องแถว จนต่อไปอาจขยายเปิดสาขาเพิ่มขึ้นต่อไปอีก

ประดิษฐ์ ชาติสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2531 : 82) ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพส่วนตัวหรือการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือของครัวเรือน หรือระหว่างหุ้นส่วนด้วย เพื่อมุ่งหวังรายได้และกำไร โดยผู้ประกอบการเป็นผู้ทำงานในกิจการของตนเอง

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2527 : 5) ได้ให้จำกัดความของอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือนัยหนึ่ง คือการที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง ไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการ เพื่อหวังกำไร และเสี่ยงต่อการล้มเหลว

ประเภทของอาชีพอิสระ

มีผู้สนใจศึกษาประเภทของอาชีพอิสระ และได้จัดแบ่งประเภทอาชีพอิสระตามเหตุผลและความจำเป็นที่แตกต่างกัน เช่น

ทบวงมหาวิทยาลัย (2526 : 23) ได้จัดหมวดหมู่ของเยาวชนผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ 3 ประเภท

1. ประเภทค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายข้าวแกง ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขายของเล่นสำหรับเด็ก ขายเครื่องเขียนแบบเรียน ขายผักผลไม้ ขายอุปกรณ์การเกษตร และขายเครื่องสำอาง

2. ประเภทบริการ ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รับเหมาก่อสร้างทั่วไป เสริมสวย รับย้อมผ้า ขั้บรดส่งผู้โดยสาร

3. ประเภทเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์

สัญญา จิตตานนท์ (2527 : 16) อธิบายว่า อาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว ถ้าจะแบ่งตามระดับความสามารถส่วนการประกอบอาชีพแล้วอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะ หรือความรู้ในระดับปริญญา หรืออนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ ผู้ตรวจบัญชี และครู อาจารย์ เป็นต้น

2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา คือ ช่างต่าง ๆ เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ เขียนแบบ ตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย เย็บหนัง เป็นต้น

3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะ หรือวิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบการอาชีพขายเครื่องชำ ขายข้าวแกง ขายหนังสือต่าง ๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบแร่ แฉงลอย ขั้บรดแท็กซี่ ตลอดจนรับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 4) ได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระได้ดังนี้ คือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพาณิชยกรรม และด้านศิลปหัตถกรรม

เนื่องจากการประกอบอาชีพอิสระ เป็นอาชีพที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินกิจการด้วยตนเองเพราะเหตุผลและความจำเป็นที่แตกต่างกันหลายประการตามระดับความสามารถแต่ละบุคคล ดังนั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระจึงควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับอาชีพที่ตนตัดสินใจเลือก

คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีผู้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ดังนี้

เฉลียว สุวรรณกิตติ (2530 : 7 – 16) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ และคุณสมบัติผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีลักษณะดังนี้

1. มีความอดทนในการทำงานหนักได้
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ในการประกอบกิจการใด ๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูงและสามารถปฏิบัติได้

4. เป็นผู้มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ
5. ไม่เบื่อง่าย ไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคันเมื่อพบอุปสรรค
6. มีหลักในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมคลาย
7. รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์
8. รู้จักใช้ความคิดแต่ทบทวนเป็นบทเรียน
9. มีความคิดริเริ่ม และกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ
10. เห็นคุณค่าของเงิน

ศรีสง่า กรรณสูตร และสาโรช บัวศรี (2521 : 78) กล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบการ ต้องมีคุณสมบัติหลายประการ เช่น ความรู้ในการจัดการการตลาด ประสิทธิภาพทางการค้าและมีเงินทุน

ผุสดี ฐมาคม และเกติณี วิฑูรชาติ (2529 : 34 – 36) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่เชื่อถือว่า การประกอบอาชีพจะประสบผลสำเร็จ ควรมีความสามารถด้านเทคนิค ความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ลักษณะเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นตนเอง ความสามารถในการติดต่อสื่อสารสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

จากหนังสือ Committee for Economic Development ของสหรัฐอเมริกา (दनัย เทียนพุด. 2531 : 26 ; อ้างอิงจาก Committee for Economic Development : n.d.) กล่าวว่า คุณสมบัติของธุรกิจขนาดย่อม หรือการประกอบอาชีพอิสระ มีดังนี้

1. การบริหารงานต้องเป็นอิสระไม่มีบริษัทอื่นมาควบคุมเจ้าของต้องเป็นผู้บริหารเอง
2. บุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเล็ก ๆ เพียงกลุ่มเดียวหาทุนและเป็นผู้บริหารเอง
3. การดำเนินงานที่ดี พนักงานและเจ้าของที่ดี มักอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ตลาดหรือลูกค้าอาจอยู่นอกชุมชนนั้น
4. ธุรกิจต้องเป็นธุรกิจขนาดเล็กเมื่อเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่สุดในประเภทเดียวกัน

นอกจากนี้การประกอบกิจการค้าที่มีลักษณะเด่นในการประกอบอาชีพอิสระมีหลายประการ เช่น

1. ความซื่อสัตย์ในการประกอบการ ความซื่อสัตย์เป็นประการสำคัญเนื่องจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในรูปของการกู้ยืมเงินทุน หรือการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อจะต้องอาศัยความไว้วางใจกัน
2. ความขยันอดทนและประหยัด เป็นสิ่งจำเป็นมาก สำหรับผู้ประกอบการอาชีพอิสระแล้วจะต้องรับผิดชอบในผลกำไรขาดทุนด้วยตนเอง ความขยัน อดทน และประหยัด จะทำให้สามารถขยายกิจการจากขนาดเล็กไปสู่กิจการขนาดใหญ่ได้
3. รู้จักตลาด หมายถึง รู้จักช่องทางในการค้าขายมีกำไร

ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมชุม (2532 : 647 – 648) กล่าวถึง คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการคิดอย่างวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผล และรู้จักแก้ปัญหาได้

2. ความอดทน สู้งาน

3. ความพยายามสูง ขยัน ประหยัด และมีวินัย

4. ความละเอียด รอบคอบ เยือกเย็น ไม่โกรธง่าย

5. มีมนุษยสัมพันธ์ดี

6. ซื่อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ

จรรยา เพิ่มพูน (เยาวเรศ ไหลอุดม. 2533 : 11 ; อ้างอิงจาก จรรยา เพิ่มพูน. 2531 : 36) กล่าวว่า ผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ดี และประสบผลสำเร็จนั้น ควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความอดทน มั่นใจ และกล้าเสี่ยง มีความซื่อสัตย์ ข้างสังเกต และต้องหมั่นศึกษาเรียนรู้ในวิชาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

ประเทิน มหาพันธ์ (ทิพวัน ถือคำ. 2533 : 44 ; อ้างอิงจาก ประเทิน มหาพันธ์. 2529 : ไม่มีเลขหน้า) ได้สรุปลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งประสบความสำเร็จไว้ ดังนี้

1. มีความกล้าเสี่ยง

2. มีความออมทรัพย์เพื่อการลงทุน

3. รอคอยผลประโยชน์ระยะยาวได้

4. กล้าได้กล้าเสีย

5. ยินดีรับความเปลี่ยนแปลง

6. มีระเบียบวินัยในการควบคุมตนเอง

7. มีความคิดริเริ่ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 132) กล่าวถึง บัณฑิต 7 ชั้น ในการ ประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระ มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าความรู้ในงานอาชีพของตนเองอยู่เสมอ

2. สนองความต้องการของผู้บริโภค

3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนางานอาชีพให้ดียิ่งขึ้น

4. โฆษณา และประชาสัมพันธ์งานให้กว้างขวางและแพร่หลายมากที่สุด

5. มีความตั้งใจ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน

6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

7. กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่จะประกอบอาชีพอิสระนั้น ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไป
2. กล้าคิด กล้าทำ และกล้าเสี่ยงต่อการลงทุน
3. มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง
4. มีลักษณะเป็นผู้นำ
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. มีความเฉลียวฉลาด และมีไหวพริบดี

ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว พ.ศ. 2533 - 2534 (2532 : 135) กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญสำหรับการประกอบอาชีพอิสระประกอบด้วยปัจจัย 2 ประเภท ปัจจัยประเภทแรก คือ ตัวของบัณฑิตเองต้องมีคุณลักษณะดังนี้ มีความพร้อม มีความตั้งใจจริง และรักที่จะทำธุรกิจ จะต้องมีความคิดและอุปนิสัยใจคอที่กล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องมีความรู้ ทักษะความสามารถและประสบการณ์ที่พอเพียงและต้องไม่มุ่งหวังความสำเร็จจนเกินไป โดยต้องเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาประสบการณ์ของตนไปในตัวและเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์และเอาใจลูกค้าได้ดี ปัจจัยประเภทที่สองเป็นปัจจัยอื่น ๆ เช่น มีเงินทุน มีสถานที่ และอุปกรณ์ในการดำเนินการ ทักษะความชำนาญ และมีทำเลที่ตั้งที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับประยูรศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมนุม (2532 : 645 - 648) ที่กล่าวถึง ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. เจตคติที่ดี
2. ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ
3. ความรู้และทักษะในด้านการจัดการและการตลาด
4. ข่าวดสารข้อมูลช่องทางการประกอบอาชีพ
5. เงินทุน
6. คุณสมบัติส่วนตัวที่พึงประสงค์

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 3 - 5) กล่าวว่า ในการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จนั้น มีปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการ ได้แก่
 - 1.1 มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ
 - 1.2 มีใจรักงานด้านธุรกิจ
 - 1.3 มีความคิดริเริ่มด้วยตนเองและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ เหล่านั้น
 - 1.4 กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล

- 1.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.6 มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจการงาน
- 1.7 มีความอดสาหะในการทำงาน
- 1.8 มีความสามารถในการแก้ปัญหา
- 1.9 มีความยืดมั่นในสัญญาการทำงาน
- 1.10 การคำนึงถึงคุณภาพ
- 1.11 รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัด รวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์
- 1.12 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
- 1.13 มีมนุษยสัมพันธ์ดี

2. สมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ซึ่งมีหลายด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการผลิต ต้องมีความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้า หรือบริการที่มีคุณภาพ ความรู้ความสามารถในด้านนี้ อาจได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษา จากประสบการณ์ในการทำงานของกิจการในครอบครัว หรือจากการฝึกงานภาคเอกชน

2.2 ด้านการตลาด ต้องมีความรู้ความชำนาญในกระบวนการจำหน่ายผลผลิต หรือการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการจัดการ ต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดระบบการทำงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมและการประเมินผล เพื่อให้กิจการบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านผลกำไรที่ดี ด้านชื่อเสียงและความไว้วางใจจากลูกค้า

2.4 ความรู้ด้าน ที่ผู้ประกอบการอิสระต้องการ ได้แก่ การโฆษณา การบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร และการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

3. เงินทุน เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการประกอบอาชีพอิสระ ผู้ประกอบการจะต้องมีเงินทุนเพื่อเริ่มต้นกิจการ และเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ เงินทุนที่ต้องใช้นี้มีจำนวนแตกต่างกันไปตามลักษณะและขนาดของอาชีพอิสระ ซึ่งแหล่งทุนนั้นสามารถหารายได้หลายแหล่งด้วยกัน เช่น จากครอบครัวของผู้ประกอบการ ญาติ ร่วมลงทุนกับเพื่อน และจากสถาบันการเงิน เป็นต้น

4. สถานที่ดำเนินธุรกิจ การพิจารณาสถานที่เพื่อดำเนินธุรกิจนั้นมีความสำคัญมาก เช่นเดียวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ความสำเร็จและความล้มเหลวของธุรกิจจึงอยู่ที่ปัจจัยด้านสถานที่ด้วย ขนาดและสถานที่ตั้งของสถานที่ดำเนินธุรกิจมีความแตกต่างกันไป ตามประเภทของอาชีพอิสระ

ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นศัพท์จิตวิทยาทางการศึกษา เป็นความเชื่อ ความรู้สึกและเครื่องแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ หรือความคิด ทัศนคติเป็นสิ่งที่จะชักนำบุคคลให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความหมายของทัศนคตินั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ คือ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 393) ให้ความหมายว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ทศนคติเป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “ทศนะ” ซึ่งแปลว่า ความเห็นกับ “คติ” ซึ่งแปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะเมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่าลักษณะของความเห็น

อัลพอร์ต (1967 : 84) ได้ให้ความหมายของทศนคติว่า เป็นภาวะความพร้อมทางจิตของบุคคลที่จะตอบโต้ต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกิดจากประสบการณ์และอาศัยความพร้อมทางจิตเป็นตัวกำหนดทิศทางปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อคน สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

กูด (1973 : 48) ให้ความหมายของทศนคติว่า หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธ ต่อสถานการณ์ บุคคล หรือสิ่งของ เช่น ความพึงพอใจ

มิลตัน (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 2 ; อ้างอิงจาก Milton. 1970 : 112) ระบุว่า ทศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งผลรวมของความเชื่อนี้ จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

โรเซนเบอร์ก (1956 : 637) กล่าวว่า ทศนคติ คือ การตอบสนองด้านความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิดและความเข้าใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 172) ให้ความหมายของทศนคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ และประสบการณ์แล้วแสดงสภาวะร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งของต่าง ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือในสองลักษณะ คือ แสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า ทศนคติไม่ดีหรือทางลบ และแสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า ทศนคติดีหรือทางบวก

ฉลอง ภิมย์รัตน์ (2521 : 42) กล่าวว่า ทศนคติ หมายความว่า ความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงท่าทีตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่ได้เคยนึกคิด ซึ่งทศนคติเป็นเรื่องที่เลียนแบบกันได้ อบรมกันได้และจัดเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดกันได้อย่างหนึ่ง โดยทศนคติอาจเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต

ถวิล ธาราโกชน์ (2532 : 45) กล่าวว่า ทศนคติเป็นนามธรรม และเป็นตัวการสำคัญอันหนึ่งที่เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของบุคคล

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 1) ให้ความหมายว่า ทศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทศนคติเป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ทศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้ทราบถึงแนวทางของการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า

มัลลิกา ดันสอน (2544 : 22) กล่าวว่า ทศนคติเป็นสถานะภายในจิตใจที่เกิดจากความพร้อมการเรียนรู้ และการจัดระบบผ่านประสบการณ์ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของบุคคล วัตถุและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยทศนคติบางประการจะมีความคงทน แต่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ถ้าบุคคลมีข้อมูลเพิ่ม

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541 : 94) ให้นิยามทศนคติว่า เป็นการประเมินหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความชอบหรือความไม่ชอบ ในวัตถุ คน หรือ เหตุการณ์ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง โดยทศนคติเป็นความรู้สึกด้านอารมณ์ (พอใจหรือไม่พอใจ) เป็นท่าทีหรือแนวโน้มของบุคคลที่แสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีความรู้สึกหรือความเชื่อเป็นพื้นฐาน

สุวณี ดิเรกวัฒน์ (2538 : 12) กล่าวว่า ทศนคติ เป็นสภาวะทางจิตของบุคคลที่มีต่อบุคคลสิ่งของ สถานการณ์ อันเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ได้รับในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ทั้งเป็นประสบการณ์โดยตรงและการได้รับการถ่ายทอดมาเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์นั้น ๆ ทำให้เกิดความรู้ ความเชื่อ ความรู้สึก มีพลังผลักดันให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกตามความรู้สึกเชิงบวก หรือเชิงลบ ต่อบุคคลหรือสิ่งของนั้น ๆ ในด้านบวกหรือด้านลบ โดยผู้รู้สึกสามารถบอกได้ว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ชอบ หรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ

ทวยเทพ ราชฤทธิ์เจริญสุข (2538 : 11) ให้ความหมายว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อันเป็นแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาและการกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ในลักษณะสนับสนุนหรือปฏิเสธ ทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งที่ติดมาแต่กำเนิด

สถิต นิยมญาติ (2524 : 45) ระบุว่าทศนคติเป็นสิ่งที่ค่อนข้างมั่นคงหรือทนทาน แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ถาวรตลอดไป และทศนคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนได้

วินัย รังสินันท์ (2536 : 549) กล่าวว่า ทศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่า เขามีความรู้ทางด้านดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมาน้อยเพียงไร และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด ทศนคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทำนองใด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทศนคติ หมายถึง แนวความคิด ความรู้สึกนึกคิดท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์โดยตรงและได้รับการถ่ายทอดมาเกี่ยวกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ทำให้เกิดความรู้ ความเชื่อ ความรู้สึกที่ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกตามความรู้สึกของตนในทางบวก หรือทางลบ โดยผู้รับรู้หรือผู้รู้สึกสามารถบอกได้ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ ก็คือ การแสดงออกซึ่งทศนคติของเขา อันเป็นผลจากความคิด ความเชื่อ ความรู้ ประสบการณ์ ภูมิหลัง และการเรียนรู้ที่ผ่านมาของบุคคลนั้น ๆ โดยในแง่ของความเชื่อนั้นจะรวมทศนคติเข้าไว้ด้วย แต่ไม่ได้หมายความว่าความเชื่อ

ทุกอย่างจะเป็นทัศนคติ ดังนั้นเมื่อบุคคลมีความแตกต่างกัน ทัศนคติของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งเดียวกันจึงแตกต่างกันไปด้วย โดยทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และความรู้ความเข้าใจของบุคคล ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมนั้น เป็นลักษณะของแนวโน้มที่น่าจะเป็น ไม่ใช่ความสัมพันธ์ที่แน่นอนตายตัว ทัศนคติจะส่งผลต่อแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ แต่แนวโน้มนั้นอาจจะประพจน์หรือไม่ก็ได้ (จิรนนท์ ประกอบไวทยกิจ และคณะ. 2543 : 25)

ความสำคัญของทัศนคติ

นิพนธ์ คันธเสรี (2511 : 9) ให้ความเห็นว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่ชี้นำทิศทางของอาการแสดงออกของบุคคลที่จะกระทำต่อสิ่งนั้น บุคคลหรือสถานการณ์ ทัศนคติจึงมีความสำคัญในการมีปฏิกริยาโต้ตอบต่อสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว คือ หากบุคคลจะกระทำหรือแสดงอะไรออกมา ย่อมทำไปตามทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งนั้น ๆ

คุณลักษณะของทัศนคติ

ซอร์และไรท์ (วิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์. 2525 : 16 ; อ้างอิงจาก Shaw and Wright. 1967) ได้กำหนดลักษณะของทัศนคติไว้ ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นผลหรือขึ้นอยู่กับการณ์ที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้าและแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายใน ที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะแสดงพฤติกรรม
2. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าที่จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองหรือเป็นผลมาจากลักษณะโครงสร้างภายในตัวบุคคลหรือบุคลิกภาวะ
3. ทัศนคติของบุคคลจะแปรค่าให้ทั้งคุณภาพและความเข้ม โดยจะครอบคลุมช่วงของทัศนคติ (Continuum) นั้น ซึ่งแปรค่าได้ทั้งมาก ปานกลาง และน้อย นั่นคือทัศนคติทางบวกและทางลบ

4. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วจะมีความคงที่และเปลี่ยนแปลงได้ยาก
 สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533 : 246 – 247) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของทัศนคติไว้ 6 ประการ คือ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้
2. ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ฉะนั้นทัศนคติจึงมีทั้งทางบวกและทางลบ

3. ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึกอารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Action Tendency Component)

4. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อาจเปลี่ยนแปลงจากบวกและลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรือ

อาจจะเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย ซึ่งทัศนคติบางอย่างอาจจะหยุดเล็กได้

5. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจจะมีค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ฉะนั้นค่านิยมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนทัศนคติจะต้องเปลี่ยนค่านิยม

6. สังคมประกิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม อุดมคติ เช่น ทัศนคติต่อเสรีภาพ ในการพูด การเขียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูงจะมีทัศนคติทางบวกสูงที่สุด

ประสาร ทิพย์ธารา (2520 : 99 – 100) ได้กล่าวว่า ทัศนคติมีลักษณะที่สำคัญหลายประการ ดังนี้ คือ

1. ทัศนคติเกิดจากการลอกเลียนแบบ กล่าวคือ เด็กจะเลียนแบบพ่อ แม่ และครู แต่ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะเลียนแบบการกระทำทุกอย่างที่ได้เห็น เช่น เด็กเห็นแม่แสดงความกลัวฟ้าร้อง เด็กจะเกิดความรู้สึกกลัวฟ้าร้องตามอย่างแม่ เป็นต้น

2. ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ เช่น การทดลองของ Wathon ทดลองให้เด็กเห็นหนูขาวพร้อมกับทำเสียงดัง ๆ ให้น่ากลัว เด็กจะเรียนรู้ว่าหนูขาวเป็นสิ่งที่น่ากลัว ทำเช่นนี้หลาย ๆ ครั้งต่อไปพอเด็กเห็นหนูขาวจะร้องไห้ หรือรีบเดินหนีไปห่าง ๆ ทันที

3. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นหากสถานการณ์หรือเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลงไปได้ จากทัศนคติที่ยอมรับเปลี่ยนเป็นไม่ยอมรับ หรือจากทัศนคติที่ไม่ยอมรับ เปลี่ยนเป็นยอมรับได้เช่นกัน

4. ทัศนคติเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้กระทำพฤติกรรมเมื่อบุคคลมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งใด บุคคลใด สถานการณ์ใดในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ตามจะแสดงออกทางพฤติกรรม ดังนั้น เราอาจสำรวจทัศนคติของบุคคลได้โดยการสังเกตพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมา

มัลลิกา ต้นสอน (2544 : 22 – 23) ระบุถึงสำคัญของทัศนคติว่า

1. ทัศนคติสามารถเรียนรู้ได้
2. ทัศนคติเป็นเครื่องกำหนดมุมมองของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อม
3. ทัศนคติเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
4. ทัศนคติจะถูกรวบรวมและมีความใกล้ชิดกับบุคลิกภาพ

พัชนี วรกวิน (2521 : 80 – 82) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลในเรื่องเดียวกัน อาจแตกต่างกันตามมิติของทัศนคติเหล่านี้

1. ทิศทาง (Direction) หมายถึง การให้การสนับสนุนหรือไม่สนับสนุน ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งจะเน้นไปในด้านขององค์ประกอบความรู้สึก (Affective Component) เช่น

ทัศนคติ ในทางบวก ได้แก่ ความรัก การให้การสนับสนุน มีความเชื่อมั่น ทัศนคติในทางลบ เช่นเกลียด สงสัย คัดค้าน และทำลายล้าง หรืออาจหมายถึงระยะห่างระหว่างบุคคลนั้นกับสิ่งที่มีทัศนคติซึ่งเรียกว่า ระยะห่างทางจิต (Psychological Distance) การที่มีทัศนคติต่อสิ่งใด นั้นคือ สิ่งนั้นจะทำให้เราบรรลุหรือขัดขวางที่จะไปยังจุดประสงค์นั้น ถ้าขัดขวางแสดงว่ามีทัศนคติไม่ดี

2. ปริมาณ (Magnitude of Extremity) หมายถึง ความชอบไม่ชอบ ซึ่งกล่าวแล้วในข้อ 1 มีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด เราจะวัดทัศนคติเกี่ยวกับความไม่ชอบให้มีความสัมพันธ์กับปริมาณ

3. ความเข้มข้น (Intensity or Valance) หมายถึง ความเข้มข้นของความรู้สึกของทัศนคติ ซึ่งมีสิ่งอื่นมาเกี่ยวข้อง โดยความเข้มข้นนี้จะสัมพันธ์กับปริมาณ

4. ความเด่น (Salience) คือ ความพร้อมที่จะแสดงทัศนคติ

5. ความเด่นทางความรู้สึก (Affective Salience) หมายถึง ระดับ (Degree) ของทัศนคติที่เป็นส่วนสำคัญ เต้นด้วยลักษณะของมันในองค์ประกอบของความรู้สึก

6. ความตรงข้าม (Ambivalence) หมายถึง การแสดงรายละเอียดของลักษณะตรงกันข้ามของทัศนคติ คนเราบางครั้งก็มีทั้งความชอบและความไม่ชอบในขณะเดียวกัน ของสิ่งนั้นทำให้ตัดสินใจลำบากมากขึ้น เกิดความขัดแย้งในใจ หากมีลักษณะที่ตรงข้ามมาก ความเข้มข้นของทัศนคติจะน้อยลง

7. การแสดงออก (Overtness) หมายถึง ระดับความสำคัญขององค์ประกอบของการกระทำ ในระดับที่มีแนวโน้มที่จะกระทำ (Action Component) คือ ธรรมชาติของทัศนคติ

8. ระดับได้สำนึก (Conscious) หมายถึง ระดับของความรู้ (Awareness) เกี่ยวกับทัศนคติให้ข้อสมมติฐานว่า ทัศนคติ อาจจะเป็นจิตสำนึก หรือส่วนของจิตสำนึก

9. การเกาะกลุ่ม (Embeddedness or Connectedness) หรือข้อมูลในการสนับสนุน หมายถึง จำนวนชนิดของทัศนคติที่ประกอบด้วยความรู้ รายละเอียด หรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปลี่ยนแปลงของคน ๆ หนึ่ง ย่อมมีแนวโน้มจากการได้รับอิทธิพลจากคนอื่น การเกาะกลุ่มจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความเกี่ยวข้องกับทัศนคติอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

10. ความเปลี่ยนแปลง (Flexibility) หมายถึง ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง การต่อต้านของการเปลี่ยนทัศนคติ ทัศนคติเปลี่ยนแปลงง่าย บางเรื่องก็เปลี่ยนแปลงยาก ขึ้นอยู่กับความผูกพันมากก็เปลี่ยนแปลงยาก

คุณลักษณะของทัศนคติที่ได้กล่าวมานั้น แสดงให้เห็นว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่บุคคลได้จากการเรียนรู้ซึ่งมีมิติ โดยมีสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญ ทัศนคติจึงเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของบุคคลเชื่อมโยงความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ความรู้ และพฤติกรรมของบุคคลเพื่อกระทำต่อเป้าหมายหรือสิ่งที่ตนพบ ทั้งนี้อิทธิพลของการตีความอาจถูกหรือผิดก็ได้ เพราะเป็นความเชื่อที่เกิดจากประสบการณ์เฉพาะตน จานง วิบูลย์ศรี (สมิต สัชฌุกร. 2543 : 36 ; อ้างอิงจาก จานง วิบูลย์ศรี. ม.ป.ป.) ให้ความเห็นว่า ทัศนคติมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิดของ

คนเราไม่น้อยกว่าความเชื่อและค่านิยม กล่าวคือ ถ้าเรามีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใด เราก็จะให้ความสำคัญต่อสิ่งนั้น ยกย่องสิ่งนั้น เชื่อถือสิ่งนั้นเพิ่มขึ้น

องค์ประกอบของทัศนคติ

มอริส (บ๊องร ภวภิรมย์ขวัญ.2526 : 288 ; อ้างอิงจาก Moris.1979) กล่าวว่า ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1. ความเชื่อ (Beliefs) รวมทั้งความจริง (Facts) ความคิดเห็น (Opinions) และความรู้สึกรวมไป (General Knowledge) ที่มีต่อสิ่งนั้น
2. ความรู้สึก (Feelings) รวมถึง ความรัก ความเกลียด ชอบ ไม่ชอบ และการประเมิน (Evaluation) สิ่งต่าง ๆ
3. แนวโน้มจะแสดงพฤติกรรม (Tendency to Behavior) หรือการกระทำ (Action) อย่างไร อย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้น ความคิดเห็น (ความเชื่อ) และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น อาจเป็นพฤติกรรมที่ดีหรือไม่ดีก็ได้

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2541 ; 64 - 65) กล่าวว่าแม้ทัศนคติของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน แต่องค์ประกอบที่สำคัญของทัศนคติโดยทั่วไปจะเหมือนกัน อันประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) ความคิด ความเข้าใจนี้จะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมอันเป็นเรื่องของปัญหาในระดับที่สูงขึ้น กล่าวคือ การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ในสิ่งนั้นเสียก่อน เพื่อจะได้รู้ว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์หรือโทษเพียงใด ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปริมาณการรู้ต่อสิ่งใด จะทำให้เกิดทัศนคติในแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้จะป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้น ๆ อันเป็นผลจากการเรียนรู้ในอดีต ดังนั้นจึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับ เช่น ชอบ ถูกใจ หรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้นความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดความยึดมั่น และอาจแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ หากมีสิ่งขัดขวางความรู้สึกดังกล่าวเมื่อบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งใดมาแล้ว และความรู้สึกนั้นมากพอที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นดีมีประโยชน์ บุคคลจะเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น แต่ถ้ารู้สิ่งนั้นไม่ดี บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกไม่ชอบ

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม (Behavioral Tendency Component) หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนชอบหรือเกลียด อันเป็นการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ โดยเมื่อบุคคลเกิดความรู้สึก และเกิดความรู้สึกดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบเกิดขึ้น บุคคลก็จะพร้อมที่จะกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด หรือแสดงพฤติกรรมออกมา

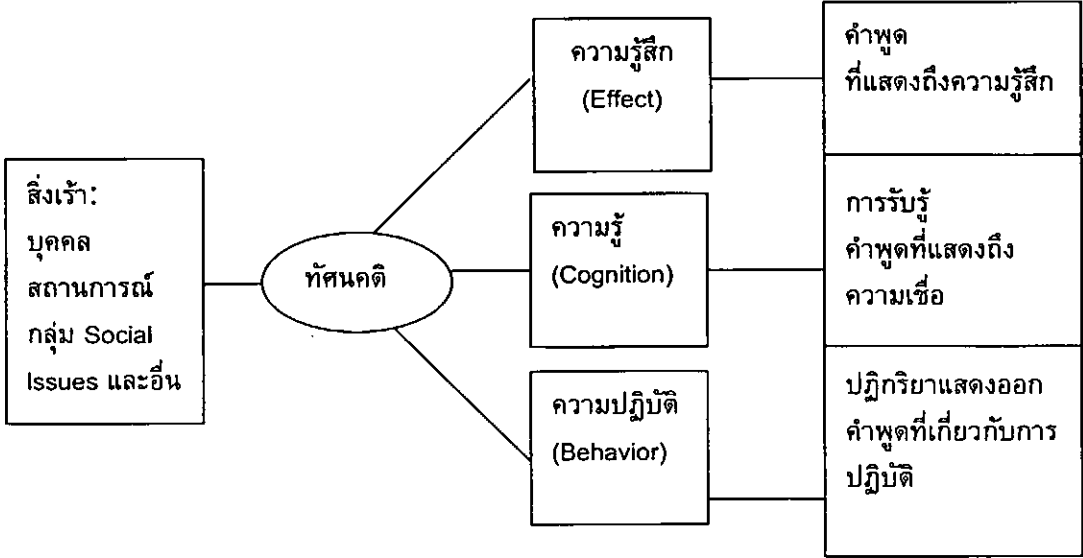
อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าองค์ประกอบของทัศนคติทั้งทางด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของพฤติกรรมนี้ จะมีลักษณะสอดคล้องไปในทางเดียวกันก็ตาม แต่ก็อาจมีปรากฏการณ์ที่ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กันของปัจจัยทั้งสามอยู่ นั่นคือ พฤติกรรมอาจเกิดขึ้นในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับความคิด หรือความรู้สึกของบุคคลนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของตัวแปรอื่น อันได้แก่ สภาพแวดล้อม

องค์ประกอบของทัศนคติ

ตัวแปรอิสระที่วัดได้

ตัวแปรร่วม

ตัวแปรตาม
(ตัวแปรที่ขึ้นอยู่กับสิ่งอื่นที่วัดได้)

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของทัศนคติ

ที่มา : ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 4 : อ้างอิงจาก Triandis. 1971

จากแผนภูมิดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า ทัศนคติของบุคคลเกิดจากการได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเร้าที่เป็นบุคคล สถานการณ์ กลุ่มสังคม โดยผ่านองค์ประกอบของทัศนคติคือ ความรู้สึก ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใด แล้วผานกันแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งนั้น

อิทธิพลและประโยชน์ของทัศนคติ

ประสาร ทิพย์ธารา (2520 : 102) กล่าวว่าทัศนคติดีอิทธิพลทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการปรับตัวไปในทางใดทางหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ อาจจะให้ได้ทั้งทัศนคติทางที่ยอมรับและไม่ยอมรับ

2. ทำให้เกิดทางเลือก ในบางครั้งแม้เราจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ และรู้ว่ามีประโยชน์ แต่ในบางสถานการณ์เราไม่สามารถทำสิ่งเหล่านั้นได้หมดทุกอย่าง เช่น เด็กเลือกเรียนเอกบางคนชอบหลายวิชา แต่ไม่สามารถเลือกได้ทุกวิชา ต้องตัดสินใจเลือกวิชาที่ตนชอบมากที่สุดวิชาเดียว

พรณี ชูทัย (2522 : 65) กล่าวถึงประโยชน์ของทัศนคติ ดังนี้

1. หน้าที่ให้ความเข้าใจ ทัศนคติหลายอย่างช่วยให้เข้าใจโลกและสภาพแวดล้อม ได้เรียนรู้และเข้าใจการกระทำของบุคคลในสังคม สามารถอธิบายและคาดคะเนการกระทำของตนเองและผู้อื่น

2. หน้าที่ป้องกันตนเอง บ่อยครั้งที่สิ่งที่บุคคลต้องหาทางออกให้กับตัวเอง เพื่อความสบายใจเป็นต้นว่า คนที่ชอบว่าผู้อื่นตรง ๆ ก็หาทางออกปกป้องตนเองว่า การที่ตนกระทำเช่นนั้นเพราะมีความจริงใจต่อเพื่อน

3. หน้าที่ในการปรับตัว ทัศนคติจะช่วยบุคคลด้านการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคม โดยปกติมนุษย์มักคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นสำคัญและจะพัฒนาทัศนคติตามแนวทางที่คาดว่าจะสนองตอบความต้องการของตนได้

4. หน้าที่แสดงออกซึ่งค่านิยม ทัศนคติช่วยให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งค่านิยมของตนเองสภาพแวดล้อมเพื่อช่วยให้สามารถเตรียมพร้อมที่จะกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใด รวมทั้งแสดงออกซึ่งค่านิยมและทำให้คาดคะเนถึงผลที่จะได้ถ้าบุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร

ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ทฤษฎีเครื่องล่อใจ (Incentive Theories)

แคทซ์ (พัชนี วรกวิน. 2521 : 84 - 85 : อ้างอิงจาก Katz. N.d.) กล่าวว่า “บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดจะต้องเชื่อแล้วว่าสิ่งนั้นจะมีประโยชน์ หรือสร้างความพอใจให้แก่ตน” ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจพื้นฐานและได้แบ่งหน้าที่ของทัศนคติออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นเครื่องมือทำให้บุคคลไปสู่จุดหมาย และช่วยในการปรับตัว
2. ทัศนคติช่วยป้องกันตัวเองได้ เป็นการเชื่อเพื่อบิตเบือนความจริงทำให้สบายใจขึ้นหรือป้องกันไม่ให้สิ่งที่ไม่ดีมาใกล้ตัว
3. ทัศนคติช่วยในการแสดงพฤติกรรม บุคคลมีทัศนคติเช่นไรจะพยายามแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น

4. ทัศนคติช่วยทำหน้าที่ให้เกิดความรู้

ทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล (The Reasoned Action Theory) ฟิชเบินและไอเซน (สุพล คำน้อย. 2538 : 22 - 24 ; อ้างอิงจาก สิทธิโชค วรานุสันติกุล. ม.ป.ป. : 132 ; อ้างอิงจาก Fishbein & Ajzen. 1980) อธิบายว่าทฤษฎีนี้ไม่ได้เป็นทฤษฎีว่าด้วยการเปลี่ยนทัศนคติ แต่เป็นทฤษฎีที่ต้องอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการ

เข้าใจการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมที่มีเหตุผลสนับสนุนและมีข้อมูลสนับสนุน จึงน่าที่จะศึกษาทฤษฎีนี้

ทฤษฎีนี้อธิบายความสัมพันธ์ว่า เจตนาเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรม และเจตนาที่เกิดขึ้นมาจากคตินี้ที่มีต่อพฤติกรรมนั้น กับปทัสฐานที่เป็นอัตวิสัย คือ subjective Norm โดยทัศนคติต่อพฤติกรรมได้รับอิทธิพลจากความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมย่อมก่อให้เกิดผลกระทบและการประเมินผลกระทบว่ามีค่าสูงต่ำอย่างไร ส่วนปทัสฐานของแต่ละคนได้รับอิทธิพลมาจาก 2 แหล่ง คือ ความเชื่อที่เกิดจากการได้เรียนรู้ว่าบุคคลที่ตนเชื่อถือ คิดว่าควรกระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมนั้น ซึ่งบุคคลดังกล่าวเป็นใครก็ได้ที่มีอิทธิพลต่อเขาขณะเดียวกันบุคคลจะกระทำสิ่งใดก็ตามย่อมต้องการแรงจูงใจที่จะกระทำตามความเชื่อของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเขา จุดสำคัญของทฤษฎีอยู่ที่ว่า ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนทัศนคติ ปทัสฐานและเจตนาหรือ พฤติกรรมเราต้องพยายามเปลี่ยนที่ความเชื่ออันเป็นองค์ประกอบของทัศนคติเสียก่อน และจะต้องเป็นความเชื่อพื้นฐานจริง ๆ ของคน ๆ นั้น เช่น หากต้องการให้นายสมชายเลิกสูบบุหรี่ เราต้องให้ความรู้เขาว่าสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถ้าเราให้เหตุผลว่าแฟนเขาหมิ่นบุหรื เหตุผลนี้ไม่ใช่ความเชื่อพื้นฐาน ถึงแม้ว่าเขาจะเปลี่ยนพฤติกรรมเพราะแฟนของเขามีอิทธิพลต่อเขา แต่พฤติกรรมนี้จะไม่คงทน เพราะหากเขาเลิกกับแฟนเขา แรงจูงใจที่จะกระทำตามความคิดและความเชื่อของแฟนเขาก็จะหมดไป เจตนาที่จะเลิกสูบบุหรี่ก็จะหายไปเช่นกัน

สำหรับตัวแปรภายนอก เช่น เพศ อายุ บุคลิกภาพ ทฤษฎีนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนักเพียงแต่จะช่วยให้การทดสอบมีความเชื่อถือได้ ทำให้สามารถทำนายเจตนาในการแสดงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องในระดับความเชื่อมั่นสูง

กล่าวโดยสรุป คือ ทฤษฎีนี้อธิบายว่าทัศนคติเป็นตัวแปรประกอบตัวหนึ่งเท่านั้น ตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรมหรือไม่ นั่น คือ ความตั้งใจหรือเจตนา ถ้าสามารถวัดหรือรู้จักตัวแปรนี้ได้ย่อมจะสามารถทำนายพฤติกรรมได้ นอกจากนี้แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการที่จะกระทำตามบุคคลที่มีอิทธิพลต่อตน (Referent Person) และความคิดของบุคคลผู้นั้นเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งเท่ากับทัศนคติ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นหรือมีอิทธิพลต่อเจตนาที่จะแสดงพฤติกรรม ดังนั้นเราไม่อาจเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลโดยอาศัยเพียงการเสนอข้อมูล เราต้องอาศัยปัจจัยอื่นด้วยได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีอิทธิพลให้เรากระทำตาม

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทัศนคติย่อมเปลี่ยนแปลง ด้วยสถานการณ์ แรงจูงใจ วิธีการ และเหตุผลที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถนำมาให้เป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ธีระพร อูวรรณโณ (เรียบ ศิริทอง. 2542 : 101 - 102 ; อ้างอิงจาก ธีระพร อูวรรณโณ. ม.ป.ป.) กล่าวว่า ตัวแปรในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. แหล่งของทัศนคติ (Source) หมายถึง ความน่าเชื่อถือ ความเชี่ยวชาญ และสถานภาพเป็นต้น

2. ข่าวสาร (Message)
3. สื่อ (Media)
4. ผู้รับ (Audience) สำหรับตัวแปรตาม ได้แก่ ความสนใจ (Attention) ความเข้าใจ (Comprehension) การยอมรับ (Yielding of Acceptance) การเก็บจำ (Retension) และการกระทำ (Action)

ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทำได้หลายวิธีการ ไพบูลย์ อินทริวิชา (เรียบ ศรียทอง. 2542 : 101 - 102 ; อ้างอิงจาก ไพบูลย์ อินทริวิชา. 2527 : 14 -17) ได้ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติทำได้โดยการจัดสภาพการณ์ให้ใหม่ สร้างแรงจูงใจด้วยการให้ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในเรื่องต่าง ๆ ในแนวใหม่ด้วยหลักเหตุผล จัดสภาพแวดล้อมทางสังคม และลงมือปฏิบัติจริง ๆ

จากผลของการศึกษาด้านทัศนคติ สรุปได้ว่า ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นทำได้โดย

1. สร้างทัศนคติใหม่ เช่น ต้องการความงามทางร่างกาย ต้องไม่เว้นการออกกำลังกาย
2. ในกรณีที่มีทัศนคติเดิม ๆ ก็ลบล้างทัศนคติเดิม
3. สร้างเสริมความเชื่อเดิมให้เข้มแข็ง
4. ปรับเปลี่ยนตัวแปรต่าง ๆ
5. เปลี่ยนทัศนคติโดยใช้สื่อมวลชนและการโฆษณา ชักจูงใจ รวมทั้งการให้บุคคลที่น่าเชื่อถือเป็นตัวแบบที่ดี

6. การใช้กลุ่มในการเปลี่ยนทัศนคติ เช่น ค่านิยม เป็นต้น เนื่องจากกลุ่มอิทธิพลต่อบุคคลโดยเฉพาะวัยรุ่นมาก นอกจากนั้นกลุ่มอาจช่วยในการเปลี่ยนความเชื่อและค่านิยมได้ดี

พัชนี วรกวิน (2521 : 85 - 86) กล่าวว่าเมื่อทัศนคติของบุคคลเกิดขึ้นแล้ว ถึงแม้จะมีความคงทนพอสมควร แต่ทัศนคติก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบทั้งสามของทัศนคติดังกล่าวมาแล้ว ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงโดยบุคคล สถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อ และสิ่งต่าง ๆ ซึ่งทำให้เขายอมรับในสิ่งใหม่นั้น แต่จะต้องมีความสัมพันธ์กับค่านิยมเดิมของบุคคล นอกจากสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับแล้ว ก็อาจจะเกิดจากการยอมรับโดยการบังคับได้ เช่นกฎหมายข้อบังคับ สิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลต่าง ๆ ที่เขาได้ทราบ ทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง (Insight) จะเกิด Insight ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับแหล่งที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ และตัวข้อมูลเหล่านั้นด้วย รวมทั้งลักษณะของบุคคลนั้น เช่น คนที่มีความเชื่อมั่นสูง คิดว่าตนรู้ดีในทุก ๆ เรื่อง ไม่สนใจข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งอื่น สิ่งเหล่านั้นทำให้เกิดความเข้าใจที่แท้จริงไม่ได้ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ขบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Guire. 1968) ประกอบด้วย

1. การใส่ใจ (attention) เป็นความสนใจความใส่ใจในการรับฟัง ถ้าบุคคลไม่ให้ความสนใจที่จะฟังแล้ว ขบวนการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น และจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงทัศนคติสาเหตุที่ทำให้คนฟังสนใจได้แก่ ผู้สื่อความและเนื้อหาของสารนั้น ๆ

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความเข้าใจในความหมายของสารนั้น ความยากหรือง่ายเกินไปจะทำให้ผู้ฟังไม่สนใจ และไม่เข้าใจ

3. การยอมรับ (Acceptance) เป็นผลมาจากข้อ 1. และข้อ 2. หากบุคคลตั้งใจฟังเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งก็จะทำให้เกิดการยอมรับ แต่ถ้าไม่สนใจฟัง ไม่มีความเข้าใจก็จะยกเลิก ไม่เกิดการยอมรับขึ้น

4. การเก็บเอาไว้ (Retention) เป็นความคงทนหรือเป็นการจำ อาจจะเก็บเอาไว้ระยะหนึ่งเมื่อเวลาผ่านไปอาจจะเปลี่ยนแปลง หรืออาจจะคงอยู่ ถ้าตัวผู้สื่อมีความน่าเชื่อถือมาก การเก็บเอาไว้ก็จะคงทนและอยู่ได้นาน

5. การกระทำ (Action) บุคคลเมื่อเปลี่ยนทัศนคติก็จะเปลี่ยนด้านการกระทำด้วย ซึ่งมีผลต่อส่วนรวมและสังคม ถ้าเปลี่ยนความเชื่อแล้ว แต่ไม่ได้ลงมือกระทำก็จะมีผลกระทบกระเทือนกับใคร

ขบวนการเปลี่ยนแปลงทั้ง 5 ขั้นนี้จะเกิดต่อเนื่องกัน มิได้เกิดขึ้นใดขั้นหนึ่งและขบวนการนี้โดยทั่วไปมักใช้อยู่เสมอ เช่น จะพิจารณาอะไรเรามักถามตัวเองว่า ใคร ทำ อะไร หรือพูดอะไรกับใครและมีผลอะไรเกิดขึ้นบ้าง ใครคือแหล่งข่าว พูดอะไรคือข่าวสาร พูดอย่างไรคือวิธีการ พูดกับใครก็คือผู้ฟัง ผลที่เกิดขึ้นอย่างไร ก็คือการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบทั้ง 5 ที่กล่าวแล้ว

การวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราอาจวัดองค์ประกอบใดองค์หนึ่ง หรืออาจวัดองค์ประกอบทางการรู้ องค์ประกอบทางความรู้สึกและองค์ประกอบทางการกระทำพร้อมกันไปเลยก็ได้การวัดทัศนคตินั้นเขาจะวัดออกมาในลักษณะของ ทิศทาง (Direction) และ ปริมาณ (Magnitude) ทั้งนี้เพราะมีเครื่องมือวัด และมีผู้นิยมสร้างเครื่องมือที่จะวัดในลักษณะนี้กันมาก

ทิศทาง (Direction) จะมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวก หรือ ทางลบ ทางบวกก็หมายถึงการประเมินค่าของการรู้ การรู้สึก และการกระทำไปในทางที่ดี ชอบ พอใจ ส่วนทางลบ จะเป็น การประเมินค่าของการรู้ การรู้สึก และการกระทำไปในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบ ไม่พอใจ

ปริมาณ (Magnitude) เป็นความเข้มข้นหรือความรุนแรงของทัศนคติไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
----	----	----	---	----	----	----

ภาพประกอบ 2 แสดงทัศนคติให้เห็นเป็นเส้นตรง

คนที่มียุทธศาสตร์ที่รุนแรง อาจจะเป็นการรุนแรงในทางบวกหรือทางลบก็ได้ แต่ถ้ามีทัศนคติใกล้ศูนย์ก็แปลว่ามีความรุนแรงน้อย

นอกจากลักษณะ 2 ประการนี้แล้ว ทัศนคดียังมีลักษณะอื่น ๆ เช่น ความเด่นชัด (Salient) ความซับซ้อน (Complexity) ความรู้สึก (Consciousness) ความเป็นศูนย์กลาง (Centrality) เป็นต้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้ยังไม่มีผู้นิยมสร้างเครื่องมือวัด

ดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการวัดทัศนคติสามารถวัดออกมาในลักษณะของทิศทางและปริมาณซึ่งวิธีการวัดนั้นมีอยู่หลายวิธี การวัดทัศนคตินี้นิยมใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามมากที่สุด และก็มีผู้คิดแบบสอบถามกันอยู่เรื่อย ๆ แบบสอบถามที่ใช้กันมาก ได้แก่ มาตรฐานแบบลิเคิร์ต และมาตรฐานแบบ Semantic Differential เป็นต้น ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะมาตรฐานแบบลิเคิร์ต

มาตรฐานแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) เรนซิส ลิเคิร์ต (Rensis Likert) เป็นผู้คิดขึ้นและเป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลาย เนื่องจากสามารถสร้างได้โดยไม่ยาก มาตรฐานวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต ประกอบไปด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง มีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly Agree) เห็นด้วย (Agree) ไม่แน่ใจ (Undecided) ไม่เห็นด้วย (Disagree) และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly Disagree)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

เจลิยว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (2534 : 32 - 36) ได้ศึกษาทดลองตามโครงการศูนย์การศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและความพร้อมสำหรับอาชีพอิสระ จากข้อมูลนักศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 3,986 คน พบว่า นักศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับค่านิยมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 65) ได้วิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชนและอาชีพส่วนตัวมากกว่าเพศหญิง เพศหญิงเลือกประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศมากกว่า

วรรณา เต็มสิริพจน์ (2533) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบธุรกิจส่วนตัวของผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็ก : กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยของความกล้าเสี่ยง ความต้องการความสำเร็จ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสูงกว่า

สตรีที่ประกอบอาชีพอื่น และค่าเฉลี่ยของความกล้าเสี่ยง ผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดเล็ก สูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพอื่น

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพและค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 585 คน เป็นนักเรียนชาย 289 คน และนักเรียนหญิง 296 คน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ การเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปร 1) เพศ 2) ความสนใจในอาชีพ 3) ค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของการเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปร ความมุ่งหวังของครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของการเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปร 1) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง 2) อาชีพของผู้ปกครอง และ 3) รายได้ของผู้ปกครองตัวแปรเพศ สามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากที่สุด แสดงว่า ถ้าทราบเพศของนักเรียน ก็จะสามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้

สมพงษ์ อาภาพันธุ์ (2519 : 116) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2518 จำนวน 620 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งนอกจากจะทำให้นักเรียนเลือกอาชีพต่างกันแล้ว ยังให้ความสำคัญของเหตุผล คือ แรงจูงใจในการเลือกอาชีพ

สมพงษ์ มั่นระวัง (2513 : 121 – 124) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย จากกลุ่มตัวอย่าง 850 คน พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากกว่าครู และนักเรียนที่มีผู้ปกครองทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครู ข้าราชการ และอื่น ๆ

มารศรี กองเกตุ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของเจตคติ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดา ที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 341 คน พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง สนใจในอาชีพแตกต่างกัน ระดับการศึกษาของบิดามารดา และรายได้ของบิดามารดา ไม่มีผลกระทบต่อการเลือกเรียน

✓ มนูญ ดนะวัฒนา (2532 : 128 - 136) กล่าวว่ากุญแจดอกสำคัญที่ไขไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้น ผู้ประกอบการรู้จักตนเองมากน้อยแค่ไหน และคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่นำไปสู่ความสำเร็จนั้น ได้แก่ ความกล้าเสี่ยง ความสามารถในการบริหาร มี

ความคิดสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ มีความซื่อสัตย์ ประหยัด มีความรับผิดชอบต่อสังคม มองเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก ยืนหยัดต่อสู้และทำงานหนัก

อุดรรัตน์ ธรรมมิโกมินทร์ (2531) ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตปีสุดท้ายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพรับราชการ รองลงมาได้แก่ทำงานองค์การธุรกิจเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ ธนาคาร อาชีพส่วนตัว และอื่น ๆ ตามลำดับ เหตุผลที่นิสิตเลือกประกอบอาชีพรับราชการ คือ มีความมั่นคงดีกว่าอาชีพอื่น และเหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพธุรกิจ คือ รายได้ดี นอกจากนี้พบ อาชีพบิดา มารดา และเพศ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิต

วิรัช ชาญด้วยวิทย์ (2514) ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาเกริกวิทยาลัย พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการทำงานเมื่อจบการศึกษาแล้ว โดยต้องการทำงานในเมืองหลวงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ชานเมือง ต่างจังหวัด ต่างประเทศ ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกอาชีพด้วยตนเอง และมีความเห็นว่า การจะได้งานทำนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ ความตั้งใจจริง การรู้จักกับผู้ใหญ่ บุคลิกภาพ เป็นต้น

โรจนา สุขพันธ์โพธาราม (2529) ศึกษาถึงการวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษย์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่แล้วต้องการที่จะประกอบอาชีพทันที เมื่อสำเร็จการศึกษา และต้องการประกอบอาชีพให้ตรงกับสาขาวิชาที่ตนศึกษามา และมีการเตรียมตัวในเรื่องของอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ คือ เลือกแผนการเรียนที่เอื้อประโยชน์ต่ออาชีพที่ตนต้องการ พัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับอาชีพที่ตนปรารถนา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวสมัครงานรวมทั้งการสอบสัมภาษณ์ มีการสำรวจตนเอง โดยการทำแบบทดสอบทางสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพต่าง ๆ เป็นต้น

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 256 – 257) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร พบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและคำนึงถึงเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพซึ่งได้แก่ การได้ทำงานเกี่ยวข้องกับคน และการมีโอกาสดูแลใช้ความรู้ที่ได้เรียนมามากที่สุด เพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพลูกจ้าง และอาชีพส่วนตัวมากกว่าเพศหญิง นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์นิยมเลือกอาชีพรับราชการ ยกเว้นเฉพาะภาคกลางเท่านั้นที่นิยมเป็นลูกจ้างเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ นิสิตนักศึกษามักจะเลือกประกอบอาชีพเดียวกับอาชีพของบิดา กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการจะเลือกประกอบอาชีพรับราชการเช่นเดียวกับบิดา เป็นต้น

เฉลิม ศรีมดุง และคณะ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยจำกัดของรัฐ ทั้งเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่าลักษณะงานที่นิสิตนักศึกษาเลือกตอบมากที่สุด 5 อันดับแรกเรียงตามลำดับ ได้แก่ งานที่มีรายได้ดี งานที่มีความมั่นคง งาน

ที่มี สวัสดิการ งานที่สอดคล้องกับอุปนิสัย และงานที่มีอิสระในการทำงาน นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา กับลักษณะงานอาชีพที่ตรงกับงานที่ต้องการทำมากที่สุดปรากฏว่าเพศของนิสิตนักศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับลักษณะงานอาชีพที่นิสิตนักศึกษาต้องการยึดเป็นอาชีพ

เหม ทองชัย (2523 : 41 - 42) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคล ที่มีความพร้อมต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายหลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นเจตคติเป็นเครื่องกำหนดแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ของบุคคลทัศนคติมีทิศทาง 3 ลักษณะ คือ ทัศนคติเชิงนิมาน เป็นลักษณะของความพึงพอใจ เห็นชอบ ศรัทธา สนับสนุน ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ทัศนคติเชิงนิเสธเป็นลักษณะของการแสดงออกในทางตรงข้ามกับเจตคติเชิงนิมาน เช่น ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม และเจตคติที่เป็นกลางเป็นการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ ไม่ชอบหรือไม่เกลียด

✓สุมาลี สุมามาลย์ (2546 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเองและด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานจำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง จำนวน 250 คน พบว่า นักศึกษาความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีสาขาวิชา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผู้ปกครองมีอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สิริฉันทน์ สติกรกุล (2539 : 78 – 82) ซึ่งศึกษาเรื่องความต้องการในการประกอบอาชีพของนิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีความชอบในวิชาชีพครูในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความหมายของเจตคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากการที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ทั้งในด้านนิมานและด้านนิเสธ ส่วนเจตคติในการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม หมายถึงความรู้สึก หรือความพร้อมที่จะตอบสนองของบุคคลในด้านนิเสธ หรือนิมานที่มีต่อการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม

งานวิจัยต่างประเทศ

ปีเตอร์ และนอร์ตัน (ธิดารัตน์ บุญชู. 2512 : 4 ; อ้างอิงจาก Peter and Norton. n.d.) ได้ศึกษาพบว่า ตัวประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลได้แก่ เพศ บิดา

มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ระดับสติปัญญา ค่านิยมที่ยึดถือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและครอบครัวความสนใจ และทัศนคติที่มีต่ออาชีพ ระดับความปรารถนาเกี่ยวกับอาชีพที่แต่ละคนได้ตั้งใจไว้ตลอดจนความต้องการของสังคม

เดลีโอ (Deleo. 1982 : 1086 A) ได้ศึกษาจิตลักษณะของผู้ประกอบการและนักใต้เขาพบว่า ผู้ประกอบการและนักใต้เขา มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และนิสัยชอบเสี่ยงเหมือนกัน โดยมีคุณลักษณะส่วนบุคคลดังนี้ มีความพยายามและกล้าตัดสินใจด้วยตนเองสูง มีความคิดถึงความเสี่ยงสูง มีความมั่นคงแน่นอน และเป้าหมายที่แน่นอน มีการพัฒนาแผนงานเพื่อช่วยให้เกิดผลตามเป้าหมาย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและเป็นตัวของตนเอง

✓ฟริดแมน (friedman. 1984) ได้ศึกษาและสร้างแบบทดสอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพด้านธุรกิจ พบว่า ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบการควรมีลักษณะดังนี้ คือ มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร อดทนต่อความล้มเหลว มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าเสี่ยง ภูมิหลังด้านครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ

โรเซนเบอร์ก (พัชรวาท วงษ์สุวรรณ. 2518 ; อ้างอิงจาก Rosenberg. 1957) ได้วิจัยและรวบรวมค่านิยมในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าค่านิยมที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้มี 9 ประการ

1. เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถและความถนัดพิเศษ
2. เป็นงานที่มีรายได้
3. เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะทำกับวัตถุสิ่งของ
4. เปิดโอกาสให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่
5. ทำให้มีเกียรติ และสถานภาพทางสังคมสูง
6. มีอนาคตที่มั่นคงและปลอดภัย
7. เปิดโอกาสให้มีอิสระอย่างเต็มที่
8. เปิดโอกาสให้ใช้ภาวะผู้นำได้มาก
9. เปิดโอกาสให้ได้ช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

แทนเซอร์ (Tanzer. 1957 : 890) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 183 คน พบว่าระดับความสนใจและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

เอดดี (Eaddy. 1969 : 2959) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรม ในรัฐหลุยเซียน่า ในปี 1965 โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 741 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. บิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และมารดามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการตัดสินใจทางการศึกษาของเด็ก

2. ระดับการศึกษาบิดา มารดา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกอาชีพของเด็ก มากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา

3. การเลือกอาชีพของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถ และค่าตอบแทน

เมอร์ดอค (Murdoch. 1964 : 2531) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัย ส่วนมากได้รับสำหรับประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ

ดอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 429 คน ในรัฐหลุยเซียนา พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเรื่องเหล่านี้ คือ บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกศึกษาต่อ ส่วนเพื่อนมีอิทธิพลรองลงไป นอกจากนี้การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ และลักษณะของงานอีกด้วย

แซนเนย์ (Channay. 1969 : 2957 – 2959) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะพิจารณาด้านการเงิน การควบคุมงาน เกียรติยศสูงกว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี นอกจากนี้ยังพบว่าความต้องการด้านอาชีพของเด็กหญิงต่างจากเด็กชาย เพราะแนวทางที่จะไปสู่ความเป็นใหญ่ต่างกันและจุดเด่นในด้านความสำเร็จก็ต่างกัน

คูเคอร์ (Cooker. 1972 : 6121) ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายหญิง เกรด 4, 5 และ 6 จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพที่ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพเจ็ดด้าน คือ คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น การมีอำนาจบังคับบัญชา ความมีอิสระในงาน เงิน เกียรติยศ ความมั่นคงปลอดภัย และความสมปรารถนาของตนเอง นักเรียนชายและหญิงเลือกค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน คือ ชาย เลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชาและเงินมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเลือกค่านิยมในด้านอาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น

โบร์ค (Bourke. 1976 : 2628) ได้ศึกษาเจตคติที่แสดงออกต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาของพระนิายโรมันคาทอลิกในญี่ปุ่น และในสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนในโอโรชิม่า ของญี่ปุ่น เกรด 6 จำนวน 185 คน เกรด 10 จำนวน 171 คน เกรด 11 จำนวน 180 คน เกรด 12 จำนวน 166 คน และโรงเรียนในซาเวียร์ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 1 จำนวน 226 คน ชั้นปีที่ 2 มี 217 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 196 คน ชั้นปีสุดท้าย จำนวน 134 คน ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนในอเมริกามีเจตคติต่อการเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนญี่ปุ่น

คุก (Cook. 1985 : 213 – 220) ซึ่งได้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างอาชีพกับ บทบาททางเพศของแต่ละบุคคล พบว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่เข้ากับบทบาททางเพศของตน อีกทั้งต้องมีเจตคติและพฤติกรรมในด้านอาชีพแตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพ สรุปได้ว่า ในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตัวนักเรียนเองมีเจตคติที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพนั้น ๆ และปัจจัยทางสังคม คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติ พี่ น้อง เหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยจูงใจให้นักเรียนคล้อยตามและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

จากผลงานวิจัยเกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ นิสิต นักศึกษาเมื่อสำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้วมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพทันที ซึ่งตามทฤษฎี พัฒนาการทางอาชีพที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น พบว่าบุคคลในวัยนี้ (อายุ 18 – 21 ปี) จะเป็นระยะที่ พิจารณาอาชีพตามสภาพความเป็นจริงมากขึ้นโดยพิจารณาจากความสามารถของตนเอง ความ ถนัด โอกาสความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ค่าตอบแทน ความมั่นคงในอาชีพ และความมีอิสระ เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ได้แก่ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ปกติ) (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี) จำนวน 571 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ปกติ) (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี)

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากร

ระดับชั้น ที่ศึกษา	วิชาบริหารธุรกิจ					วิชาคหกรรมศาสตร์			วิชา อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	รวม
	การบัญชี	การตลาด	การธนาคาร	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	การจัดการธุรกิจค้าปลีก	เทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	อาหารและโภชนาการ	บริหารงานคหกรรมศาสตร์	การโรงแรมและบริการ	
ปีที่ 1	68	18	24	95	17	12	30	5	17	286
ปีที่ 2	78	40	26	51	12	10	28	7	33	255
รวม	146	58	50	146	29	22	58	12	50	571

โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผู้วิจัยใช้วิธีคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความผิดพลาด 5% (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 297 ; อ้างอิงจาก Yamane. 1967 : 886 – 887) ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 235 คน

$$n = \frac{N}{1 + N_e^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 5 หรือเท่า 0.05 เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่ระดับ 95%
เมื่อแทนค่าในสูตรและได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ

$$\begin{aligned} n &= 571 / 1 + 571 (0.05)^2 \\ &= 235 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 235 คน จากจำนวนประชากร 571 คน เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวนเท่า ๆ กัน จึงขอเก็บข้อมูลจริง 289 คน

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทวิชา/สาขาวิชา	ระดับชั้นปี					
	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)		รวม (คน)	
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. บริหารธุรกิจ						
สาขาวิชาการบัญชี	68	78	34	39	146	73
สาขาวิชาการตลาด	18	40	9	20	58	29
สาขาวิชาการเลขานุการ	24	26	12	13	50	25
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	95	51	48	26	146	74
สาขาการจัดการธุรกิจค้าปลีก	17	12	9	6	29	15
รวม	222	207	112	104	429	216
2. คหกรรมศาสตร์						
สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม						
เครื่องนุ่งห่ม	12	10	6	5	22	11
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ	30	28	15	14	58	29
สาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์	5	7	3	4	12	7
รวม	47	45	24	23	92	47
3. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว						
สาขาวิชาการโรงแรมและบริการ	17	33	9	17	50	26
รวม	17	33	9	17	50	26
รวมทั้งสิ้น	286	285	145	144	571	289

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่

1. เพศ
2. ระดับชั้นปี
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. อาชีพของผู้ปกครอง
5. รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านตนเอง
2. ด้านครอบครัว
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 3 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ และประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น
2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีและหลักการที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. สร้างข้อคำถามปลายปิด จำนวน 37 ข้อ โดยใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (ธุรกิจขนาดย่อม) ของรศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2541 ของไมยรา กัดสระ (2543) และแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพัฒนการพระนคร ปี 2545 ของปณิดา วิโรจน์กุล เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
4. นำแบบสอบถามทัศนคติที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 จำนวน 50 คน แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์ค่า t (t -test) เทคนิค 25% กลุ่มสูงต่ำ คัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 200) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8022

เกณฑ์การให้คะแนน

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามทุกชุด เพื่อนำมากำหนดเกณฑ์การให้คะแนน โดยการกำหนดเกณฑ์การวัดทัศนคติไว้ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

1. คำถามเชิงบวก (Positive) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

2. คำถามเชิงลบ (Negative) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน

สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการคำนวณข้อคำตอบที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลผลตามช่วงคะแนนต่าง ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 เป็นระดับทัศนคติที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง มีทัศนคติในระดับที่ดีมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 เป็นระดับทัศนคติที่เห็นด้วย หมายถึง มีทัศนคติในระดับที่ดี

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 เป็นระดับทัศนคติที่ไม่แน่ใจ หมายถึง มีทัศนคติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 เป็นระดับทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย หมายถึง มีทัศนคติในระดับไม่ค่อยดี

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 เป็นระดับทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง มีทัศนคติในระดับไม่ดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แนะนำไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package the Social Sciences/Personal Computer Plus)

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ และประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe') เพื่อตรวจสอบรายคู่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนประชากรในกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 65)

$$S.D. = \frac{\sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนประชากรในกลุ่มเป้าหมาย
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพ

2.1 ค่าความเที่ยงตรง โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2547 : 179)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของระหว่างข้อคำถามกับค่านิยาม
	R	แทน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ - ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบวัดตามค่านิยามให้ค่า +1 - ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตามค่านิยามให้ค่า 0 - ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดตามค่านิยามให้ค่า -1
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อโดยใช้วิธี t – test
(ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 216)

$$t = \frac{\overline{X}_H - \overline{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\overline{X}_H$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\overline{X}_L$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	N_L	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\sigma = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	σ	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	N	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่า t -test เมื่อทดสอบความแปรปรวนของประชากรกลุ่มที่ 1 (σ_1^2) กับกลุ่มที่ 2 (σ_2^2) พบว่า $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$ โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 166)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในพิจารณา t -distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน จำนวนคนในกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน ความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าสองกลุ่ม
	MS_b	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 หากผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม มีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้วิธีการทดสอบรายคู่ของ เชฟเฟ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัย เรื่องทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ผลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F – distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพธุรกิจ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน จำแนกตามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	115	39.80
1.2 หญิง	174	60.20
รวม	289	100.00
2. ระดับชั้นปีที่ศึกษา		
2.1 ชั้นปีที่ 1	145	50.20
2.2 ชั้นปีที่ 2	144	49.80
รวม	289	100.00
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
3.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่เกิน 2.00	74	25.60
3.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01 – 3.00	165	57.10
3.3 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 4.00	50	17.30
รวม	289	100.00
4. อาชีพผู้ปกครอง		
4.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	91	31.50
4.2 พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง	73	25.30
4.3 เกษตรกรรม	118	40.80
4.4 อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	7	2.40*
รวม	289	100.00

* ข้อนี้นำน้อมาวิเคราะห์

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้ของผู้ปกครอง		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	54	18.70
5.2 ประมาณ 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน	168	58.10
5.3 สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน	67	23.20
รวม	289	100.00

ตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.20 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 57.10 ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 40.80 และรายได้ของผู้ปกครองระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 58.10

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ ดังแสดงในตาราง 5 – 9

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ
1. ด้านตนเอง	4.02	0.42	ดี
2. ด้านครอบครัว	3.93	0.62	ดี
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	3.92	0.44	ดี
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ	3.95	0.54	ดี
รวม	3.95	0.42	ดี

ตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาด้านตนเอง

ทัศนคติของนักศึกษา ด้านตนเอง	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ
1 การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้เป็นคน ทันสมัย	4.37	0.58	ดี
2 ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจถ้าได้เลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี	4.12	0.62	ดี
3 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าถ้าได้เลือกประกอบ ธุรกิจ เอสเอ็มอี	4.01	0.66	ดี
4 ข้าพเจ้ารู้สึกว่า การประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ ข้าพเจ้ามีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพมากขึ้น	3.96	0.61	ดี
5 ข้าพเจ้ารู้สึกมีเกียรติถ้าได้ประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี	4.00	0.73	ดี
6 การทำธุรกิจ เอสเอ็มอี มีความน่าสนใจและท้าทาย ความสามารถของข้าพเจ้า	3.85	0.83	ดี
7 การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้า รู้สึกว่า จะทำให้เกิดความมั่นคงในการประกอบ อาชีพธุรกิจ	4.00	0.75	ดี
8 การประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้าเครียด เพราะมีความยุ่งยากในการทำงาน	4.03	0.64	ดี
9 การประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ มีอิสระในเรื่องเวลา	3.83	0.82	ดี
รวม	4.02	0.42	ดี

ตาราง 6 แสดงว่านักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม (SMEs) ในด้านตนเองโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับดี

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาด้านครอบครัว

ทัศนคติของนักศึกษา ด้านครอบครัว	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ
1 ครอบครัวข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจที่เลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี	3.92	0.84	ดี
2 การประกอบอาชีพธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้ากลมเกลียวกัน	3.94	0.71	ดี
3 ครอบครัวข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี เป็นงานที่มีเกียรติ	3.92	0.81	ดี
4 การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้สมาชิกในครอบครัวเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.94	0.75	ดี
รวม	3.93	0.62	ดี

ตาราง 7 แสดงว่านักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในด้านครอบครัวโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพ
ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาด้านคุณลักษณะของ
ผู้ประกอบการ

ทัศนคติของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ		$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ
1	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี เป็น เรื่องเสี่ยงที่นำทำลายความสามารถ	4.06	0.77	ดี
2	เมื่อเกิดความล้มเหลวหรือผิดพลาดในการประกอบ ธุรกิจ เอสเอ็มอี ข้าพเจ้าจะไม่ท้อถอย	3.93	0.54	ดี
3	ข้าพเจ้าไม่ค่อยมีความสามารถในการโน้มน้าวคน ให้มาสนใจการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี	3.93	0.70	ดี
4	การประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้า สามารถประหยัดรายจ่าย โดยนำวัตถุดิบมาใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด	3.91	0.77	ดี
5	ข้าพเจ้าสามารถเริ่มธุรกิจอย่างมีเป้าหมายในการ ดำเนินการ	3.89	0.73	ดี
6	การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทำให้การดำเนินธุรกิจ ของข้าพเจ้าประสบผลสำเร็จ	3.92	0.65	ดี
7	ข้าพเจ้าสามารถจัดการเรื่องต่าง ๆ ของธุรกิจให้ เรียบร้อยได้ ในเวลาอันรวดเร็ว	4.01	0.72	ดี
8	ผู้ประกอบการ เอสเอ็มอี ควรมีความรับผิดชอบใน การประกอบธุรกิจ	3.97	0.78	ดี
9	ผู้ประกอบการ เอสเอ็มอี มีความอดทนในการ ประกอบธุรกิจ	3.88	0.77	ดี
10	ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ สำหรับผู้ประกอบการ เอสเอ็มอี	3.87	0.84	ดี
11	การเป็นเจ้าของธุรกิจ เอสเอ็มอี ที่ประสบ ความสำเร็จเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าใฝ่ฝัน	3.85	0.77	ดี
12	ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ เอสเอ็มอี ไม่ จำเป็นต้องกระตือรือร้น	3.87	0.75	ดี

ตาราง 8 (ต่อ)

ทัศนคติของนักศึกษา		$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ
ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ				
13	การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี เป็นงานที่ยาก และต้องยืนหยัดต่อสู้ไม่น้อยทำให้ข้าพเจ้าเกิดความ ท้อถอย	3.90	0.72	ดี
14	ข้าพเจ้ารู้สึกขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการ ประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี	3.88	0.72	ดี
รวม		3.92	0.44	ดี

ตาราง 8 แสดงว่านักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ

ทัศนคติของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ
ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ			
1 ข้าพเจ้าคิดว่าการอ่านหนังสือและข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจอยู่เสมอ ทำให้ข้าพเจ้ามีโลกทัศน์ที่กว้าง	3.99	0.68	ดี
2 ข้าพเจ้าควรมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ และควรศึกษาให้เข้าใจเป็นอย่างดีเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี	4.06	0.76	ดี
3 ข้าพเจ้าควรมีความสามารถบริหารจัดการทางธุรกิจ เอสเอ็มอี ได้อย่างดี	3.87	0.70	ดี
4 ข้าพเจ้าต้องมีความรู้ความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการที่ดีมีคุณภาพ	3.88	0.77	ดี
5 ผู้ประกอบการต้องมีความรู้ความชำนาญในกระบวนการจำหน่ายผลผลิตหรือการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ	3.96	0.77	ดี
6 ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดระบบงานอย่างดี	3.88	0.81	ดี
7 ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความสามารถและทักษะในการวางแผนการประกอบธุรกิจ	3.96	0.67	ดี
8 ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความสามารถและทักษะในการประสานงาน	3.94	0.86	ดี
9 ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาวะทางเศรษฐกิจ	3.88	0.81	ดี
10 การขาดความรู้ทางบัญชี ทำให้การประกอบธุรกิจยากลำบากมากขึ้น	4.03	0.76	ดี
รวม	3.95	0.54	ดี

ตาราง 9 แสดงว่านักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ใน 4 ด้าน คือ ด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ จำแนกตามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

3.1 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	เพศชาย (N = 115)			เพศหญิง (N = 174)			t	Prob
	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ		
1. ด้านตนเอง	3.98	0.39	ดี	4.04	0.43	ดี	1.18	0.24
2. ด้านครอบครัว	3.90	0.63	ดี	3.95	0.61	ดี	0.69	0.49
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	3.90	0.42	ดี	3.94	0.46	ดี	0.60	0.55
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ	3.90	0.48	ดี	3.97	0.58	ดี	1.05	0.29
รวม	3.92	0.40	ดี	3.98	0.43	ดี	1.05	0.30

ตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นักศึกษาที่มีศึกษาอยู่ระดับชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปีโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	ชั้นปีที่ 1 (N = 145)			ชั้นปีที่ 2 (N = 144)			t	Prob
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ทัศนคติ		
1. ด้านตนเอง	4.01	0.38	ดี	4.03	0.45	ดี	0.35	0.73
2. ด้านครอบครัว	3.92	0.65	ดี	3.94	0.58	ดี	0.28	0.78
3. ด้านคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการ	3.93	0.46	ดี	3.92	0.42	ดี	0.08	0.94
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่ จำเป็นในการประกอบ ธุรกิจ	3.99	0.56	ดี	3.90	0.52	ดี	1.27	0.20
รวม	3.96	0.42	ดี	3.95	0.42	ดี	0.24	0.81

ตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังปรากฏผลดังตาราง 12 - 13

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	คะแนนเฉลี่ย ไม่เกิน 2.00			คะแนนระหว่าง 2.01 – 3.00			คะแนนเฉลี่ย สะสม 3.00 ขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ทัศนคติ
1. ด้านตนเอง	4.03	0.36	ดี	4.02	0.39	ดี	4.00	0.57	ดี
2. ด้านครอบครัว	3.90	0.48	ดี	3.97	0.64	ดี	3.85	0.71	ดี
3. ด้านคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการ	4.00	0.42	ดี	3.87	0.41	ดี	3.99	0.54	ดี
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่ จำเป็นในการประกอบ ธุรกิจ	3.98	0.52	ดี	3.88	0.54	ดี	4.13	0.53	ดี
รวม	3.98	0.37	ดี	3.93	0.41	ดี	3.99	0.50	ดี

ตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่ม มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob
1. ด้านตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.02	0.07	0.94
	ภายในกลุ่ม	286	49.92	0.18		
	รวม	288	49.94			
2. ด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.62	0.31	0.81	0.45
	ภายในกลุ่ม	286	108.87	0.38		
	รวม	288	109.49			
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.12	0.56	2.90	0.06
	ภายในกลุ่ม	286	55.36	0.19		
	รวม	288	56.48			
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.66	1.33	4.62 *	0.02
	ภายในกลุ่ม	286	82.40	0.29		
	รวม	288	85.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.02	0.54	0.58
	ภายในกลุ่ม	286	50.18	0.18		
	รวม	288	50.37			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ทักษะใดที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างไร จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบทักษะใดที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	คะแนนเฉลี่ยสะสม	คะแนนเฉลี่ยสะสม	คะแนนเฉลี่ยสะสม
		ไม่เกิน 2.00	2.01-3.00	3.00 ขึ้นไป
		3.88	3.98	4.13
คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่เกิน 2.00	3.88	-	0.13	0.05
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.01 - 3.00	3.98	-	-	0.25 *
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00 ขึ้นไป	4.13	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 ขึ้นไป มีทักษะใดที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.01 – 3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 นักศึกษาที่ผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ดังปรากฏผลดังตาราง 15 - 16

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ				พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้าง				เกษตรกร				อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	
	ระดับทัศนคติ		S.D		ระดับทัศนคติ		S.D		ระดับทัศนคติ		S.D		ระดับทัศนคติ	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
1. ด้านตนเอง	4.04	0.38	ดี		3.91	0.43	ดี		4.07	0.43	ดี		3.98	0.27
2. ด้านครอบครัว	3.90	0.61	ดี		3.87	0.58	ดี		3.99	0.65	ดี		3.89	0.32
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	3.95	0.37	ดี		3.85	0.56	ดี		3.96	0.40	ดี		3.76	0.50
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ	3.96	0.60	ดี		3.83	0.60	ดี		3.99	0.46	ดี		4.07	0.31
รวม	3.96	0.40	ดี		3.86	0.46	ดี		4.00	0.40	ดี		3.93	0.24

ตาราง 15 แสดงว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ ในทุกกลุ่มอาชีพมีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob
1. ด้านตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	1.17	0.39	2.27	0.08
	ภายในกลุ่ม	285	48.77	0.17		
	รวม	288	49.94			
2. ด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	0.85	0.28	0.74	0.53
	ภายในกลุ่ม	285	108.64	0.38		
	รวม	288	109.49			
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.84	0.28	1.44	0.23
	ภายในกลุ่ม	285	55.64	0.20		
	รวม	288	56.48			
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.41	0.47	1.06	0.19
	ภายในกลุ่ม	285	83.65	0.29		
	รวม	288	85.06			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.90	0.30	1.73	0.16
	ภายในกลุ่ม	285	49.47	0.17		
	รวม	288	50.37			

ตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน ดังปรากฏผลดังตาราง 17 - 18

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	ต่ำกว่า 5,00 บาท/เดือน			5,001 – 10,000 บาท/เดือน			สูงกว่า 10,001 บาท/เดือน		
			ระดับทัศนคติ			ระดับทัศนคติ			ระดับทัศนคติ
	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านตนเอง	4.04	0.34	ดี	4.00	0.46	ดี	4.04	0.34	ดี
2. ด้านครอบครัว	3.91	0.67	ดี	3.90	0.61	ดี	4.03	0.59	ดี
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	3.80	0.56	ดี	3.94	0.41	ดี	4.00	0.39	ดี
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ	3.77	0.64	ดี	3.96	0.51	ดี	4.06	0.53	ดี
รวม	3.88	0.51	ดี	3.95	0.40	ดี	4.03	0.38	ดี

ตาราง 17 แสดงว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ในทุกกลุ่มรายได้มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของนักศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob
1. ด้านตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.02	0.34	0.71
	ภายในกลุ่ม	286	49.82	0.17		
	รวม	288	49.94			
2. ด้านครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.86	0.43	1.13	0.32
	ภายในกลุ่ม	286	108.63	0.38		
	รวม	288	109.49			
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	0.62	3.23*	0.04
	ภายในกลุ่ม	286	55.23	0.19		
	รวม	288	56.48			
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.47	1.24	4.28*	0.02
	ภายในกลุ่ม	286	82.58	0.29		
	รวม	288	85.05			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.71	0.36	2.05	0.13
	ภายในกลุ่ม	286	49.66	0.17		
	รวม	288	50.37			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ แตกต่างกันอย่างไร จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

รายได้ของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	ประมาณ 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน	สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน
		3.80	3.94	4.00
ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	3.80	-	0.14	0.20*
ประมาณ 5,001 – 10,00 บาทต่อเดือน	3.94	-	-	0.06
สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน	4.00	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครอง สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน มีทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดีกว่านักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่า ทักษะใดที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างไร จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ปรากฏผลดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบทักษะใดที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

รายได้ของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	ประมาณ 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน	สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน
		3.77	3.96	4.06
ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	3.77	-	0.19	0.29*
ประมาณ 5,001 – 10,00 บาทต่อเดือน	3.96	-	-	0.10
สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน	4.06	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครอง สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน มีทักษะใดที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตีกว่านักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ และผลการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษาในด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการและด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับผู้บริหาร ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนครูแนะแนว เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและสอดคล้องกับแนวนโยบายในการพัฒนาของกรมอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ได้แก่ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ปกติ) (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี) จำนวน 571 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (ทวิภาคี) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (ปกติ) (ทวิภาคี) สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาบริหารงานคหกรรมศาสตร์ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการบริการ (ทวิภาคี) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผู้วิจัยใช้วิธีคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความผิดพลาด 5% (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 297 ; อ้างอิงจาก Yamane. 1967 : 886 – 887) ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เป็น 235 คน ผู้วิจัยขอกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เป็น 289 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ มีดังนี้

3.1.1 เพศ

3.1.2 ระดับชั้นปี

3.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.4 อาชีพของผู้ปกครอง

3.1.5 รายได้ของผู้ปกครอง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำแนก 4 ด้านดังนี้

3.2.1 ด้านตนเอง

3.2.2 ด้านครอบครัว

3.2.3 ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ

3.2.4 ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทักษะการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่เรียนระดับชั้นปีต่างกัน มีทักษะการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่

3. เพศ
4. ระดับชั้นปี
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. อาชีพของผู้ปกครอง
7. รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี เป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านตนเอง
2. ด้านครอบครัว
3. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ
4. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แนะนำไปขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package the Social Sciences/Personal Computer Plus)

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง โดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ และประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในด้านตนเอง ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe') เพื่อตรวจสอบรายคู่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สามารถนำมาสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.20 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 57.10 ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 40.80 และรายได้ของผู้ปกครองระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 58.10

2. ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา

เพชรบุรี ใน 4 ด้าน จำแนกตาม ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า

3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักศึกษาที่มีผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เพราะธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นธุรกิจที่กำลังเจริญเติบโตมากอยู่ในขณะนี้ อีกทั้งถือเป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง และรัฐบาลก็มีการให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนและแหล่งการเรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจ ซึ่งก็ได้มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษา

ระดับอุดมศึกษาสามารถที่จะเข้ารับโอกาสเป็นผู้ประกอบการธุรกิจได้ ทำให้นักศึกษาให้ความสำคัญและสนใจในธุรกิจประเภทนี้ เป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2544 : 2 – 4) ซึ่งได้กล่าวถึงบทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ว่าเป็นวิสาหกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทยในแง่การจ้างงาน ถือเป็นจุดกำเนิดของผู้ที่สนใจลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ และเป็นแหล่งหรือโรงเรียนฝึกอาชีพ ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่หรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านตนเอง นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาเห็นว่าในปัจจุบันการเลือกประกอบอาชีพที่เป็นของตนเองจะช่วยให้สามารถนำความรู้ในด้านธุรกิจที่ได้ศึกษามา นำมาใช้ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งการประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เกิดขึ้นในโลกธุรกิจเป็นจำนวนมาก ซึ่งนักศึกษาเองสามารถที่จะศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ได้ค่อนข้างกว้างขวาง ทำให้นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิม ศรีผดุง และคณะ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งเขตกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด พบว่าลักษณะงานที่นิสิตนักศึกษาเลือกตอบมากที่สุด 5 อันดับแรกเรียงตามลำดับได้แก่ งานที่มีรายได้ดี งานที่มีความมั่นคง งานที่มีสวัสดิการ งานที่สอดคล้องกับอุปนิสัย และงานที่มีอิสระในการทำงาน นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนิสิตนักศึกษากับลักษณะงานอาชีพที่ตรงกับงานที่ต้องการทำมากที่สุดปรากฏว่าเพศของนิสิตนักศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับลักษณะงานอาชีพที่นิสิตนักศึกษาต้องการยึดเป็นอาชีพ

1.2 ด้านครอบครัว นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี ทั้งนี้เพราะในการที่ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจะเลือกประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตาม ครอบครัวถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการให้การสนับสนุนทั้งในด้านเงินทุนและการให้คำปรึกษา เนื่องจากนักศึกษาใหม่ๆ ยังขาดประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจ ดังนั้นถือว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญและส่วนหนึ่งของนักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อในสายวิชาชีพสาขาการบริหารธุรกิจ ครอบครัวก็ประกอบธุรกิจส่วนตัวอยู่แล้ว ซึ่งก็ส่งผลให้ครอบครัวสามารถที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพและค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 585 คน เป็นนักเรียนชาย 289 คน และนักเรียนหญิง 296 คน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ การเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปร 1) เพศ

2) ความสนใจในอาชีพ 3) ค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปร ความมุ่งหวังของครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกอาชีพของนักเรียนกับตัวแปร 1) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง 2) อาชีพของผู้ปกครอง และ 3) รายได้ของผู้ปกครองตัวแปรเพศ สามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากที่สุด แสดงว่า ถ้าทราบเพศของนักเรียน ก็จะสามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้

1.3 ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี ทั้งนี้เพราะ นักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อในสายอาชีพ โดยส่วนใหญ่จะมีความสนใจในการประกอบอาชีพเป็นฐานเบื้องต้น ดังนั้นหลังจากจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 3) นักศึกษาจึงเลือกที่จะศึกษาต่อในสายวิชาชีพจนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยในการเลือกสาขาวิชานั้น ตัวนักศึกษาและวิทยาลัยจะเป็นผู้พิจารณาร่วมกันโดยพิจารณาจากคุณลักษณะที่เหมาะสมของนักศึกษาเป็นหลัก เนื่องจากในการประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งถือเป็นอาชีพอิสระที่ผู้ประกอบการควรต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสม สามารถที่จะประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ โดยเน้นที่การมีทัศนคติต่องานอาชีพ มีความอดทน กระตือรือร้น และเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเจเลียว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (2534 : 33) ที่ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ ไว้ว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระควรต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ มีความอดทนในการทำงานหนักได้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการประกอบธุรกิจมักจะมีการตั้งเป้าหมายไว้สูง และสามารถปฏิบัติให้เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอมีหลักในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมคลาย และมีการคิดริเริ่มและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ

1.4 ด้านความรู้พื้นฐานที่จะเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ นักศึกษามีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับดี ทั้งนี้เพราะ ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของกรมอาชีวศึกษา ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2540 ได้มีการจัดรายวิชาชีวด้านธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เลือกศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง เช่น สถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรมส่งผลให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดี บวกกับการมีทัศนคติที่ดีในการเลือกธุรกิจเป็นฐานเดิม จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้ทำการศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม

(2532 : 135) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยปัจจัย 2 ประเภท คือ ปัจจัยแรก คือ ตัวของบัณฑิตเองจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้ คือ มีความพร้อม มีความตั้งใจจริง และรักที่จะทำธุรกิจ มีความรู้และทักษะความสามารถและประสบการณ์ที่พอเพียง โดยต้องเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ เพื่อการพัฒนาหาประสบการณ์ของตนไปในตัว ปัจจัยที่สอง คือ มีเงินทุน สถานที่ และอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

2. เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี โดยจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า

2.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจปัจจุบันผู้ที่เป็นผู้ประกอบการมีทั้งเพศชายและเพศหญิง เนื่องจากการเปิดสอนในสายบริหารธุรกิจของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ก็ได้จำกัดเพศของผู้ที่จะเข้าศึกษา ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจในปัจจุบันจึงมีสัดส่วนของเพศชายและเพศหญิงเท่า ๆ กัน และในการประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ส่วนหนึ่งที่สำคัญในการเลือกอาชีพ ควรมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ตนเลือก ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ จึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปีเตอร์ และนอร์ตัน (ธิดารัตน์ บุญชู. 2512 : 4 ; อ้างอิงจาก Peter and Norton. n.d.) ได้ศึกษาพบว่า ตัวประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลได้แก่ เพศ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ระดับสติปัญญา ค่านิยมที่ยึดถือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและครอบครัวความสนใจ และทัศนคติที่มีต่ออาชีพ ระดับความปรารถนาเกี่ยวกับอาชีพที่แต่ละคนได้ตั้งใจไว้ตลอดจนความต้องการของสังคม และคุก (Cook. 1985 : 213 – 220) ซึ่งได้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างอาชีพกับบทบาททางเพศของแต่ละบุคคล พบว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่เข้ากับบทบาททางเพศของตน อีกทั้งต้องมีเจตคติและพฤติกรรมในด้านอาชีพแตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ถือได้ว่าเป็นผู้ที่ผ่านเกณฑ์ความรู้และทักษะเบื้องต้นในงานอาชีพมาแล้วจากการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และมาเพิ่มเติมความรู้และทักษะในวิชาชีพในระดับที่สูงขึ้นในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งถือได้ว่านักศึกษาในทุกๆระดับชั้นปี จะมีทักษะเบื้องต้นในงานอาชีพที่แทบจะไม่แตกต่างกันเลย ผลแตกต่างกันบ้างในความถนัดของแต่ละสาขาวิชาชีพเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเนลิว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2534 : 32 - 36) ได้ศึกษาทดลองตามโครงการศูนย์การศึกษา

ทดลองการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและความพร้อมสำหรับอาชีพอิสระ จากข้อมูลนักศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 3,986 คน พบว่า นักศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีระดับค่านิยมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน และงานวิจัยของสิริฉันท สติกรกุล (2539 : 78 – 82) ซึ่งศึกษาเรื่องความต้องการในการประกอบอาชีพของนิสิตสาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีความชอบในวิชาชีพครูในระดับที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.01 – 4.00 มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.01–3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะ การประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นธุรกิจที่มีความหลากหลายให้ผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้ประกอบการได้เลือก ซึ่งนักศึกษาจะมีความสนใจที่แตกต่างกันในการเลือกประกอบอาชีพเดิมอยู่แล้ว โดยปัจจัยหลักที่เป็นหลักเกณฑ์สำคัญ ปัจจัยหนึ่ง คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักมีความเชื่อมั่นในความรู้ ความสามารถของตนเอง และจะมีการคาดหวังในการประกอบอาชีพที่สูงกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ อาภาพันธุ์ (2519 : 116) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2518 จำนวน 620 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งนอกจากจะทำให้นักเรียนเลือกอาชีพต่างกันแล้ว ยังให้ความสำคัญของเหตุผล คือ แรงจูงใจในการเลือกอาชีพ

2.4 นักศึกษาที่มีผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสายธุรกิจ มักจะมาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองมีอาชีพที่หลากหลาย อีกทั้งสภาพสังคมก็เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อน ซึ่งผู้ปกครองมักจะกำหนดให้บุตรหลานประกอบอาชีพเหมือนตนเอง แต่ในปัจจุบันผู้เรียนมีโอกาที่จะเลือกประกอบอาชีพได้ตามความสนใจและความถนัดของตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะการประกอบอาชีพธุรกิจ ซึ่งเปิดกว้างให้ผู้สนใจเข้ามาเป็นผู้ประกอบการได้ โดยไม่จำกัดฐานอาชีพเดิม โดยเน้นที่ความพร้อมของ

แต่ละบุคคลเป็นหลักสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี สุมาลย์ (2546 : บทคัดย่อ) ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเองและด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานจำแนกตามระดับชั้นปี สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง จำนวน 250 คน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านว่ามีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปี สาขาวิชา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผู้ปกครองมีอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครอง สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มากกว่านักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครอง สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน มีทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มากกว่านักศึกษาที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะในการประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นอกจากความสนใจและความตั้งใจจริงของผู้ประกอบการแล้ว ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถจะประกอบธุรกิจได้ คือ การมีเงินทุน ดังนั้นในการประกอบธุรกิจ ในระยะแรกผู้ประกอบการ จึงต้องอาศัยเงินทุนของตนเองเป็นหลักก่อน ดังนั้น รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันจึงส่งผลให้นักศึกษาจำเป็นต้องเลือกประกอบอาชีพธุรกิจที่แตกต่างกันไปด้วยระหว่างฐานการเงินของครอบครัว ซึ่งผู้ที่ครอบครัวมีรายได้สูงย่อมสามารถเลือกประกอบอาชีพธุรกิจได้อย่างเต็มที่ต่างกับผู้ที่มีรายได้จำกัดที่ต้องมีความจำเป็นที่เลือกประกอบอาชีพตามความเหมาะสมกับฐานของตนเองหรือครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิม ศรีมดุง และคณะ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่าลักษณะงานที่นิสิตนักศึกษาเลือกตอบมากที่สุด 5 อันดับแรกเรียงตามลำดับ ได้แก่ งานที่มีรายได้ดี งานที่มีความมั่นคง งานที่มีสวัสดิการ งานที่สอดคล้องกับอุปนิสัย และงานที่มีอิสระในการทำงาน นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนิสิตนักศึกษากับ

ลักษณะงานอาชีพที่ตรงกับงานที่ต้องการทำมากที่สุดปรากฏว่าเพศของนิสิตนักศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับลักษณะงานอาชีพที่นิสิตนักศึกษาต้องการยึดเป็น อาชีพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. อาจารย์ผู้สอนธุรกิจของสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนวิชา ธุรกิจขนาดย่อมที่ช่วยสร้างทัศนคติในทางบวก โดยเฉพาะความรับผิดชอบในงานอาชีพให้กับ นักศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมปฏิบัติงานเกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มเติมจาก การเรียนการสอนในชั้นเรียน
2. ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอาชีพของสถานศึกษาควรมีการ ประสานงานกับผู้ประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในท้องถิ่นได้เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนการสอน การจัดสัมมนาร่วมกันเกี่ยวกับการประกอบอาชีพธุรกิจ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดกับนักศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนธุรกิจ โดยให้ นักศึกษาได้เข้าร่วมการปฏิบัติงานจริงกับสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างความชำนาญให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ กับความต้องการในการเลือกประกอบ อาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2542). แผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2545). แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย พ.ศ. 2545 - 2549. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ
- จิรันทน์ ประกอบไวทยกิจ และคณะ. (2543). ทักษะของผู้บริโภคต่อสัญลักษณ์ตราสินค้าไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้บริโภคชาวกรุงเทพฯ รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์. (2521). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เจลิยว สุวรรณกิตติ. (2530). "แนวทางและนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาว่างงาน การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ," เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการส่งเสริมการทำงานนอกระบบ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ชาชีวะวัฒน์ ศรีแก้ว. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549. กรุงเทพฯ : ธนัทธการพิมพ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ถวิล ชาราโภชน. (2532). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2531). "รายงานสรุปผลและประเมินผลการประชุมสัมมนา : เรื่องกลวิธีในการแนะแนวทางการประกอบอาชีพอิสระ," เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องกลวิธีในการแนะแนว. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทวยเทพ ราษฎร์เจริญสุข. (2538). ความรู้สึกและทัศนคติของพัฒนาการต่อการพัฒนาเด็กของกรมพัฒนาชุมชน. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวัน ถือคำ. (2532, ธันวาคม - 2533, มกราคม) "บทบาทของครูแนะแนวต่อการสร้างเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ". แนว. 24(126) : 43 - 44.
- นิพนธ์ คันทะเสวี. (2511). สรุปรายงานวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับทัศนคติของคนไทยบางกลุ่มที่มีต่อทหารอเมริกาที่ประจำในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ.
- นิรมล รุ่งปัจฉิม. (2531). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนิสิต นักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. (2526). *การวัดบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2547). *การวัดประเมินความรู้ (การวัดประเมินแนวใหม่)*.
- ปณิดา วิโรจน์กุล. (2545). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติ: การวัด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมชุม. (2532). "โลกของอาชีพและการประกอบอาชีพอิสระ," *เอกสารการสอนชุดวิชาการ การจัดระบบการสอนงานและอาชีพ*. หน้า 620 – 659. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสาร ทิพย์ธารา. (2520). *จิตวิทยาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. เอกสารการประกอบการศึกษา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 515 : ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรณี ชูชัย. (2522) *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ถนนพวงษ์การพิมพ์.
- พัชนี วรกวิน. (2521). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : สำนักบรรณาสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- มณูญ ดนะวัฒนา. (2532). "ลักษณะผู้นำที่ประสบผลสำเร็จ," *กลยุทธ์และการสร้างพลังผู้นำธุรกิจรุ่นใหม่*. กรุงเทพฯ : สามัคคีสานสน.
- มัลลิกา ดันสอน. (2544). *พฤติกรรมองค์กร*. ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- มารศรี กองเกตุ. (2524). *ผลของทัศนคติระดับการศึกษาอาชีพรายได้ของบิดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ไมยรา กัดสระ. (2543). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเลือกสถาบันอุดมศึกษา ที่ได้รับความนิยมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพิน องคานนท์. (2533). ทศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวเรศ ไหลอุดม. (2541). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- เรียม ศรีทอง. (2542). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : เจริญเวฟ เด็ดดุเคชั่น.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชาการ, กรม. (2530). รายงานการวิเคราะห์คุณลักษณะบางประการของผู้ประสบผลสำเร็จในอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ.
- วินัย รังสินนท์. (2536). "ทฤษฎีและวิธีการวัดด้านเจตพิสัย," ในจิตวิทยาและสังคมวิทยา พื้นฐานเพื่อการวัดผลและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิริยาภรณ์ ชัยชลทรัพย์. (2525). การทดลองสอบความกตัญญูกตเวทีแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาแตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีสง่า กรรณสูตและสาโรช บัวศรี. (2521). การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2541). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : ดวงกลมสมัย.
- สถิต นิยมญาติ. (2524). สังคมวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมพงษ์ มั่นระวัง. (2513). การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมพงษ์ อภาพันธุ์. (2519). การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2541). พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สว่าง เจริญรัตน์. (2537). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายวิธีเรียนทางไกลในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สัญญา จัดตานนท์. (2527). "แนวโน้มของการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย," สังคมศาสตร์. 2 (21) : 11 – 22.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2544). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2544. กรุงเทพฯ : ไอเดีย อินสแตนท พรินท์.
- สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ. (2540). "คุณค่าของจรรยาบรรณทางธุรกิจต่อความเป็นเลิศทางธุรกิจ," วารสารนักบริหาร.
- สุพล คำน้อย. (2538). ทศนคติของเลขานุการสภาตำบลต่อการบริหารงานของคณะกรรมการสภาตำบล ในจังหวัดยโสธร. ภาคนิพนธ์. พบ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี ประทุมพันธ์. (2545). เริ่มธุรกิจ SME, อย่างมั่นใจกฎหมายธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยบรรณ.
- สุมาลี สุมาลย์. (2546). ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรเดช วิเศษสุการ. (2530). ข้อคิดในการทำงานเพื่อมุ่งจุดเน้น 7 ประการของกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ จงประเสริฐพร. (2540). การวางแผนอาชีพของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาทางธุรกิจ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุวานี ดิเรกวัฒน์. (2538). *ทัศนคติของผู้รับการฝึกต่อหลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน*.
ภาคินพนธ์. พบ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เหม ทองชัย. (2523). *ทัศนคติเสมอภาคของเยาวชนเขตพระโขนงกรุงเทพมหานคร*.
ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- Aiipor, G.W. (1967). Attitudes. In M. Fishbein, (Ed.). *Attitude theory and measurement*. P. 84. New York : John Wiley & Sons.
- Ajzen Lcek and Fishbein Martin. (1973). "Attitudinal And Normative Variables As Predictions of Specific Behavior," *Journal of Personality and Psychology*. 27(1) : 41 - 57.
- Bourke, Gerard Joseph. (1976, November). "The Expressed Career Choice Attitudes of Students in Jesuit High School in Japan and the United States," *Dissertation Abstracts international*. 37 : 2628 - A.
- Channay, Reece. (1969, March - April). "Vocational Values of Children as they Relate to Economic Community Grade Level, Sex and parintal Occupational Level," *Dissertation Abstracts international*. A, 69 : 2957 - 2959.
- Cooker, Phillip George. (1972, May). "Vocational Values of Elementary School Children as They Relate to Sex and Level in School," *Dissertation Abstracts international*. 35 : 6121 - A.
- Deleo, John G. (1982, October). "To Determine the Difference in Need for Achievement and Risk Taking Propensity between Mountaineers and Entrepreneurs," *Dissertation Abstracts international*. 43 (4) : A.
- Denton, Nona R. (1986, April). "Perceptions of Entreprenrurs and Secondary Vocational Education on Selected Aspects of Entrepreneurship and Entrepreneurship Education," *Dissertation Abstracts international*. 46 (10) : A.
- Dobbins, Loy Henderson. (1969, March). "Educational and Occupational Aspirations and Expectation of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," *Dissertation Abstracts*. 29 (2) : A.
- Eaddy, Vanik Silas. (1969, March). "*The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vactional Agricultural Students in Louisiana.*"
Dissertation Abstracts 29 (9) : 2958 – 2959.

- Friedman, Albert B. (1984). "Self - Assessment Questionnaire," *Entrepreneurial Test AEA Business Manual No. x1254*. American Entrepreneurs Association.
- Ginzberg, E. Ginsburg, S.W., Axelrad, S., Herman, J.L. *Occupational choice*. New York : Columbia University Press. 1
- Muedoch, Joseph Mc. Lean Rev. (1964, October). "An Investigation of the factor influencing the Occupational Choices of Selected College Students," *Dissertation Abstracts*. 25 (4) : 2531.
- Rosenberg, M.J. (1956). *Cognitive attraction and Attitudinal Affect*. P. 637. *Journal of Abnormal and Social Psychology*.
- Sperber, Branda M., Fishbein Martin and Icek Ajzen. (1980). "Predicting and Understanding Woman's Occupation Orientations : Factors Underlying Choice Intention," *In Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior*. By Icek Ajzen and Martin Fishbein. Englewood Cliffs, N.J : Prentice - Hall INC.
- Super D.E., Starishevsky, R., Matlin, N., & Jordaan, J.P. (1973). *Career development : self concept theory*. Princeton, N.J. : College Entrance Examination Boards.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 0519.12/๐๖๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 มกราคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพลิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวธัญญะวีร์ ปรุงประทีน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพ ธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในระหว่างเดือนมกราคม 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธัญญะวีร์ ปรุงประทีน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เก่งฤดี รัชตะชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขาธิการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อมิสดี โทรศัพท์ มือถือ 01-745-9018

ที่ ศธ 0519.12/0460

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

24 มกราคม 2549

เรื่อง ขกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวธัญญะวีร์ ประทุมประทีป นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิชาชีพขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สถิตฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการตลาด การบัญชี การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การจัดการธุรกิจค้าปลีก เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เครื่องนุ่งห่ม อาหารและโภชนาการ การบริหารงานคหกรรมศาสตร์ และการโรงแรมและบริการ จำนวน 289 คน ตอบแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิชาชีพขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ในระหว่างเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธัญญะวีร์ ประทุมประทีป ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

รองอธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-745-9018

ที่ ศธ 0519.12/6450

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๕ ตุลาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพียรุ ลิ่มไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวธัญญะวีร์ ปรุงประทีน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพ ธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME,) ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สิทธิฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพ ธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME,) ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธัญญะวีร์ ปรุงประทีน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-7459018

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/6951

วันที่ ๔๕ ตุลาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวธัญญะวีร์ ประทุมทิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพ ธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME,) ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี" โดยมี อาจารย์สิฎฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามทัศนคติ ที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME,) ของนักศึกษา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธัญญะวีร์ ประทุมทิน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5731

ที่ ศธ 0519.12/ 6952

วันที่ ๒๕ ตุลาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวธัญญะวีร์ ปรงประทีป นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME,) ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สัญญากร ชุตรภัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME,) ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธัญญะวีร์ ปรงประทีป และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ทักษะที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์ เพื่อต้องการศึกษาทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบ
อาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีว
ศึกษาเพชรบุรี

คำตอบของนักศึกษาไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษาในด้านผลการเรียนอย่างใดทั้งสิ้นแต่
จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำผลไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน และการจัด
แนวทางส่งเสริมอาชีพแก่นักศึกษา จึงขอให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความรู้สึกหรือความ
คิดเห็นของตนให้มากที่สุด

ขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของ
แบบสอบถามผลจากการประเมินครั้งนี้ จะนำไปใช้ในการวิจัยทางการศึกษาเพื่อให้เกิด
ประโยชน์ต่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีต่อไป

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ตามความเป็นจริง

1. เพศของนักศึกษา
 - 1.1 เพศชาย
 - 1.2 เพศหญิง
2. ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. ชั้นปีที่
 - 2.1 ชั้นปีที่ 1
 - 2.2 ชั้นปีที่ 2
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548) อยู่ในระดับใด
 - 3.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่เกิน 2.00
 - 3.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01 – 3.00
 - 3.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01 – 4.00
4. ผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพใด
 - 4.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - 4.2 พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง
 - 4.3 เกษตรกรรม
 - 4.4 อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว (โปรดระบุ.....)
5. รายได้ของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด (โดยยึดตามผู้มีรายได้หลักของครอบครัว)
 - 5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
 - 5.2 ประมาณ 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน
 - 5.3 สูงกว่า 10,001 บาทต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจวิสาหกิจ ขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกนึกคิดของท่านที่มีต่อการเลือกประกอบ อาชีพธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เมื่ออ่านข้อความจบแล้ว โปรดพิจารณา ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งช่องที่ตรงกับความคิดความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียง ข้อเดียว แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
- เห็นด้วย หมายถึง ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
- ไม่แน่ใจ หมายถึง ค่อนข้างตรงกับความรู้สึกของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
- ไม่เห็นด้วย หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของท่าน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ไม่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านตนเอง					
1	การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้เป็นคนทันสมัย					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจถ้าได้เลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าถ้าได้เลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี					
4	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้า มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพมากขึ้น					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกมีเกียรติถ้าได้ประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี					
6	การทำธุรกิจ เอสเอ็มอี มีความน่าสนใจและท้าทาย ความสามารถของข้าพเจ้า					
7	การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่า จะทำให้เกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพธุรกิจ					
8	การประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้าเครียด เพราะ มีความยุ่งยากในการทำงาน					

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านตนเอง					
9	การประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มีอิสระ ในเรื่องเวลา					
	ด้านครอบครัว					
10	ครอบครัวข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจที่เลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี					
11	การประกอบอาชีพธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้สมาชิกใน ครอบครัวของข้าพเจ้ากลมเกลียวกัน					
12	ครอบครัวข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี เป็นงานที่มีเกียรติ					
13	การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้สมาชิกใน ครอบครัวเป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
	ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ					
14	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี เป็นเรื่องเสี่ยง ที่นำทำลายความสามารถ					
15	เมื่อเกิดความล้มเหลวหรือผิดพลาดในการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ข้าพเจ้าจะไม่ท้อถอย					
16	ข้าพเจ้าไม่ค่อยมีความสามารถในการโน้มน้าวคนให้มา สนใจการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี					
17	การประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี ทำให้ข้าพเจ้าสามารถ ประหยัดรายจ่าย โดยนำวัตถุดิบมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด					
18	ข้าพเจ้าสามารถเริ่มธุรกิจอย่างมีเป้าหมายในการ ดำเนินการ					
19	การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทำให้การดำเนินธุรกิจของ ข้าพเจ้ามีประสบผลสำเร็จ					

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
20	ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ข้าพเจ้าสามารถจัดการเรื่องต่าง ๆ ของธุรกิจให้เรียบร้อยได้ ในเวลาอันรวดเร็ว					
21	ผู้ประกอบการ เอสเอ็มอี ควรมีความรับผิดชอบในการประกอบธุรกิจ					
22	ผู้ประกอบการ เอสเอ็มอี มีความอดทนในการประกอบธุรกิจ					
23	ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ สำหรับผู้ประกอบการ เอสเอ็มอี					
24	การเป็นเจ้าของธุรกิจ เอสเอ็มอี ที่ประสบความสำเร็จเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าใฝ่ฝัน					
25	ในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ เอสเอ็มอี ไม่จำเป็นต้องกระตือรือร้น					
26	การเลือกประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี เป็นงานที่ยากและต้องยืนหยัดต่อสู้ไม่น้อยทำให้ข้าพเจ้าเกิดความท้อถอย					
27	ข้าพเจ้ารู้สึกขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี					
28	ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ ข้าพเจ้าคิดว่าการอ่านหนังสือและข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจ อยู่เสมอ ทำให้ข้าพเจ้ามีโลกทัศน์ที่กว้าง					
29	ข้าพเจ้าควรมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจและควรศึกษาให้เข้าใจเป็นอย่างดีเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ เอสเอ็มอี					

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพธุรกิจ					
30	ข้าพเจ้าควรมีความสามารถบริหารจัดการทางธุรกิจเอสเอ็มอี ได้อย่างดี					
31	ข้าพเจ้าต้องมีความรู้ความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการที่ดีมีคุณภาพ					
32	ผู้ประกอบการต้องมีความรู้ความชำนาญในกระบวนการจำหน่ายผลผลิตหรือการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ					
33	ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดระบบงานอย่างดี					
34	ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความสามารถและทักษะในการวางแผนการประกอบธุรกิจ					
35	ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความสามารถและทักษะในการประสานงาน					
36	ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับต้องใช้เวลามากที่จะมีความชำนาญเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาวะทางเศรษฐกิจ					
37	การขาดความรู้ทางบัญชี ทำให้การประกอบธุรกิจยากลำบากมากขึ้น					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล นางสาวธัญญะวีร์ ปรงประทีน

วัน เดือน ปีเกิด 13 พฤษภาคม 2504

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 164 บ้านเสริมสุข ซอยวัดแก่นเหล็ก ถนนดำเนินเกษม
ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000

ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ตำบล
บางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 76110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 มัธยมศึกษาปีที่ 5

จากโรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี

พ.ศ. 2526

ปริญญาตรีการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน
จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2549

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกธุรกิจศึกษา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร